

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

"Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie".
Operacja pod nazwą: „Promocja partnerstwa w oparciu o walory przyrodnicze Wrzosowej Krainy”
Współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej
w ramach poddziałania 19.2
„Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

WRZOSOWA KRAINA

W ZGODZIE Z NATURĄ

ALBUM TURYSTYCZNY

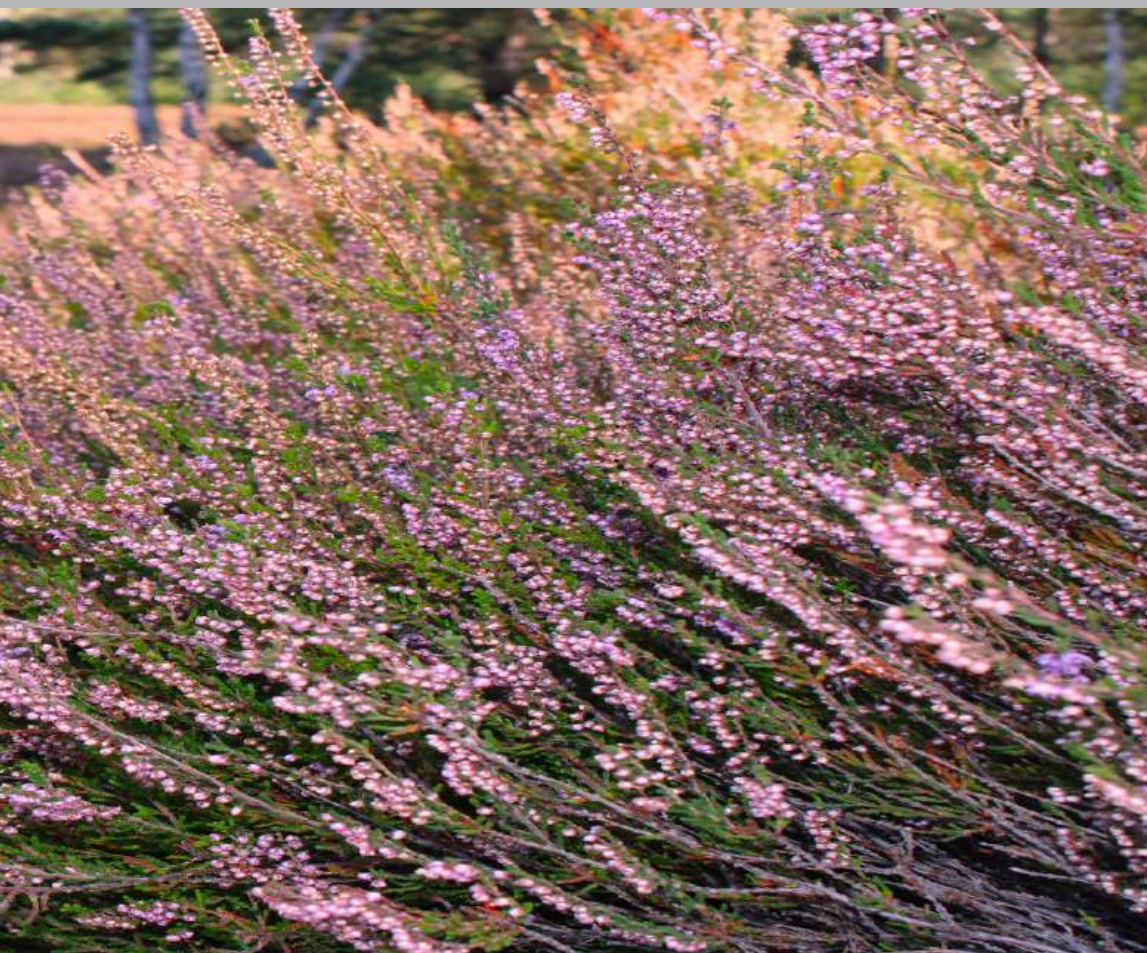
W ZGODZIE Z NATURĄ

a l b u m t u r y s t y c z n y

Z dumą przedstawiamy Państwu album przyrodniczy poświęcony jednemu z najpiękniejszych i najbardziej różnorodnych zakątków Polski – Wrzosowej Krainie. Publikacja ta jest hołdem dla natury, która rozkwita w sercu dziewięciu gmin zrzeszonych w naszym stowarzyszeniu. Poprzez zdjęcia fauny, flory oraz malowniczych krajobrazów, chcemy ukazać bogactwo przyrodnicze, które jest nie tylko skarbem, ale także inspiracją dla nas wszystkich.

WSTĘP:

Wrzosowa Kraina to miejsce, gdzie przyroda prezentuje swoje najpiękniejsze oblicze.

Od tajemniczych lasów, przez rozległe wrzosowiska, aż po urokliwe zbiorniki wodne – każdy zakątek tej ziemi ma swoją wyjątkową historię do opowiedzenia. W albumie znajdą Państwo niezwykle fotografie, które ukazują różnorodność fauny i flory, zamieszkującej nasze tereny.

Każde zdjęcie to małe arcydzieło, które uchwyciło niepowtarzalny moment w życiu roślin i zwierząt. Ponadto, krajobrazy przedstawione na kolejnych stronach zachwycają swoim pięknem i zmiennością, będąc dowodem na to, jak różnorodne i bogate są obszary Wrzosowej Krainy.

Zapraszamy do wspólnej podróży po tych magicznych miejscach. Mamy nadzieję, że album ten nie tylko dostarczy Państwu estetycznych wrażeń, ale również zachęci do odkrywania i chronienia naszego naturalnego dziedzictwa. Niech będzie on inspiracją do bliższego poznania Wrzosowej Krainy, jej niezwykłych zakątków oraz fascynującej przyrody, która nas otacza.

S P I S T R E Ś C I :

1.Gmina Bolesławiec	9 - 16
2.Gmina Chocianów	17 - 22
3.Gmina Chojnów	23 - 30
4.Miasto Chojnów	31 - 36
5.Gmina Gromadka	37 - 44
6.Gmina Kunice	45 - 52
7.Gmina Lubin	53 - 66
8.Gmina Miłkowice	67 - 74
9.Gmina Przemków	75 - 86
10.Album przyrodniczy	89 - 196

A landscape photograph at sunset or sunrise. The sky transitions from a deep blue at the top to a warm orange and pink near the horizon. In the foreground, there are dark, silhouetted trees and a wooden post on the left. The text 'PREZENTACJA GMIN' is overlaid in white, bold, sans-serif capital letters.

P R E Z E N T A C J A
G M I N

Położona w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego wzdłuż osi doliny rzeki Bóbr – lewego dopływu Odry. Gmina Bolesławiec otacza ze wszystkich stron miasto Bolesławiec, (w którym znajduje się siedziba gminy oraz powiatu bolesławieckiego). Na przestrzeni wieków wiejskie obszary gminy rozwijały się przy boku miasta Bolesławiec, znanego z produkcji ceramiki. Region ten był świadkiem wielu historycznych wydarzeń, od średniowiecznych konfliktów, przez okres wojen śląskich, aż po zmiany granic po II wojnie światowej. Po wojnie nastąpiła repatriacja ludności z kresów wschodnich, co przyczyniło się do dalszego rozwoju kulturalnego i gospodarczego gminy. Po roku 1990 gmina Bolesławiec zaczęła dynamicznie się rozwijać. Dzięki konsekwentnej realizacji kompleksowych programów inwestycyjnych, przyjętych przez Radę Gminy, zmodernizowano i rozbudowano infrastrukturę oświatową, kulturalną oraz sportową.

Powstał również bardzo sprawny i bezpieczny układ komunikacyjny, obejmujący drogi, chodniki oraz oświetlenie drogowe. Rozbudowana infrastruktura przyczyniła się do intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza w miejscowościach podmiejskich.

- wysokość terenów waha się w granicach 180-220 m n.p.m.
- siedziba gminy: miasto Bolesławiec
- powierzchnia gminy: 288,49 km² (w tym: użytki rolne 41%, lasy 44%, tereny mieszkaniowe 3%, pozostałe 12%)

Herb przedstawia na tarczy koloru białego z czerwoną obwódką, dzielonej w słup w części górnej czerwony napis „GMINA BOLESŁAWIEC”, z lewej strony pół zielonego drzewa iglastego i dwa złote kłosy zboża z prawa w skos, natomiast w polu prawym czerwony mur z półtorej złotej wieży z czerwonymi szczytami, a przed nim niebieski wazon. Herb gminy wiejskiej Bolesławiec jest bogaty w symbole, które odzwierciedlają historię, kulturę i charakter regionu. Z lewej strony widnieje fragment zamku, który odnosi się do historycznego znaczenia obronnego i administracyjnego. W przypadku Bolesławca może to nawiązywać do średniowiecznego znaczenia tych terenów oraz ich strategicznego położenia. Na czerwonym murze zamku umieszczono naczynie ceramiczne w charakterystycznym granatowym kolorze. Symbol ten nawiązuje do bogatej tradycji ceramiki bolesławieckiej, która jest znana na całym świecie. Bolesławiec oraz otaczające go miejscowość wiejskie słyną z produkcji wyjątkowych wyrobów ceramicznych. Symbol podkreśla ważność tego rzemiosła dla lokalnej tożsamości i gospodarki. Prawa strona herbu nawiązuje do przyrody i rolnictwa gminy. Drzewo iglaste odnosi się do bogactwa przyrodniczego regionu. Lasy (zwłaszcza iglaste) są ważnym elementem krajobrazu gminy Bolesławiec. Kłosy zboża reprezentują rolniczy charakter gminy. Rolnictwo od wieków odgrywało kluczową rolę w życiu mieszkańców, a kłosy zboża symbolizują urodzaj, pracowitość i związki gminy z uprawą roli.

Świetlica wiejska w Nowych Jaroszewicach, fot. Krzysztof Szustka

Kościół w Ocicach , źródło: archiwum Gminy Bolesławiec

Gmina Bolesławiec oferuje zwiedzającym wiele zabytków architektury sakralnej i świeckiej.

1. Kościół św. Jadwigi w Kraszowicach.

Kościół pochodzi z końca XV – pocz. XVI w. Obecny wygląd został mu nadany podczas przebudowy w 1817r. Obiekt jest jednonawowy z wysoką wieżą, zwieńczoną iglicowym hełmem, otoczony wysokim murem obronnym. Kościół posiada dwa portale kamienne z końca XVw.

2. Kościół parafialny pw. Najświętszego Zbawiciela w Kraśniku Dolnym.

Kościół w Kraśniku Dolnym wzmiankowany był pierwszy raz w 1376 r. Obecny wygląd wzniesiono w II poł. XV w. We wnętrzu kościoła znajduje się rzeźna św. Anny Samotrzeć z ok. 1500 r., renesansowa chrzcielnica z ok. 1600 r. oraz drewniany ołtarz główny z II poł. XVII w.

3. Pałac w Kruszynie.

Barokowy pałac z XVIII wieku, otoczony pięknym parkiem.

4. Kościół filialny pw. MB Bolesnej w Nowej.

Jest to obiekt wolnostojący, położony w miejscowości Nowa. Został zbudowany w I połowie XVI w.

5. Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP w Ocicach.

Katolicki kościół parafialny pw. Narodzenia NMP jest obiektem wolnostojącym, położonym przy drodze głównej prowadzącej przez miejscowość Ocice. Został zbudowany pod koniec XV w., następnie przebudowano go w XVIII w. Kościół jest obiektem wysokim, całość stanowi jedną kondygnację. Obiekt jest zagospodarowany, użytkowany przez parafię rzymsko-katolicką w Ocicach, którym stoi obelisk, dzielny żołnierz osłonił pułkownika własną pierś przed francuską kulą. Wydarzenie miało miejsce 21 sierpnia 1813 r. Pomnik był restaurowany przez syna von Reuterna w 1879 r. i ponownie w 1972r., kiedy to wtórnie umieszczono na nim kamienny krzyż. Obecnie poddawany jest renowacji i zostanie przeniesiony na teren parku.

6. Pomnik huzara Nataloszki w Kryszynie.

Pomnik ku czci rosyjskiego huzara Nataloszki ufundował w dowód wdzięczności pułkownik Christoph von Reutern. W miejscu, w którym stoi obelisk, dzielny żołnierz osłonił pułkownika własną piersią przed francuską kulą. Wydarzenie miało miejsce 21 sierpnia 1813 r. Pomnik był restaurowany przez syna von Reuterna w 1879 r. i ponownie w 1972 r., kiedy to wtórnie umieszczono na nim kamienny krzyż. Obecnie poddawany jest renowacji i zostanie przeniesiony na teren parku.

7. Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w Starych Jaroszewicach.

Pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z 1385 r. Przebudowany był na pocz. XVI w. Jest to skromna budowla z masywną wieżą nakrytą ośmiobocznym hełmem. W ścianie prezbiterium znajduje się wmurowana kamienna kapliczka, najprawdopodobniej pokutna.

8. Kościół św. Jana Nepomucena w Żeliszowie.

Kościół wzmiankowany był już w 1367 r. Wzniesiony został w średniowieczu. We wnętrzu znajduje się kamienne sakramentarium z 1511 r., kamienna chrzcielnica z końca XVI w., epitafium z 1592 r., a w kaplicy dwa całopostaciowe nagrobki z 1606 i 1607 r.

9. Kościół ewangelicki, tzw. „Perła Żeliszowa”.

Perła Żeliszowa to kościół ewangelicki wzniesiony według projektu przypisywanego architektowi Carlowi Gotthardowi Langhansowi, twórcy m.in. Bramy Brandenburskiej w Berlinie. Obiekt powstał w latach 1796 - 1797 na planie elipsy o rozmiarach około 20x30 m. W 1872 dobudowano dzwonnice z bolesławieckiego piaskowca według projektu miejscowego architekta Petera Gansela. Po 1945 r. opuszczony popadał w ruinę. Od 2014 r. odnawiany.

10. Dom Przysłupowy – Łaziska 50.

Jeden z nielicznych w okolicy zachowany dom przysłupowy z końca XVIII w. Jego architektura charakterystyczna dla zabudowań łążycznych pogranicza Polsko - Czesko - Niemieckiego związana jest z rozwojem tkactwa na tych ziemiach. W dolnej części budynku lokalizowano warsztat tkacki, natomiast aby jego drgania nie przenosiły się na cały budynek obudowywano pomieszczenie słupami, tzw. przysłupami, na których dobudowywano piętro mieszkalne w konstrukcji ryglowej z wypełnieniem szachulcowym z gliny.

11. Dom przysłupowy – Łaziska 38.

Jeden z nielicznych w okolicy zachowany dom przysłupowy z końca XVIII w. Jego architektura charakterystyczna dla zabudowań łążycznych pogranicza Polsko- Czesko- Niemieckiego związana jest z rozwojem tkactwa na tych ziemiach.

12. Pałac w Ocicach.

Pałac wzniesiony jako renesansowy dwór w XVI w. W latach 1740-1745 przebudowany w stylu barokowym. W 1822 r. kupił go Gottlieb von Berge-Herrndorf z Żukowic pod Głogowem a w 1832 r. właścicielką jest Charlotte Wilhelmine von Berge-Herrndorf. W 1852 r. majątek wraz z pałacem zostaje sprzedany Friedrichowi Bernhardowi Ludwig von Schweinitz-Crain. W poł. XIX w. należał do Emmy von Mandelsloh. Od 1900 r. własność rodziny von Foersterów. Restaurowany i remontowany w XIX w. Rozplanowany na czworoboku z dobudówką od zachodu, nakryty dachem mansardowym. Obok wznoszą się spichlerz i oficyna mieszkalna.

13. Młyn w Kraśniku Dolnym (nr 29).

Powstanie młyna w Kraśniku Dolnym szacuje się na koniec XVI w. Najstarszym budynkiem zespołu jest dwukondygnacyjny budynek mieszkalny nakryty uskokowym dachem. Elementy późnego renesansu czytelne w profilowanych kamiennych obramieniach okien. Gruntownie przebudowany w XVIII i XX w.

14. Kuźnia Kraśnik Górny.

Architektura przemysłowa z 1849r.

15. Zabudowania dawnej osady Braci Morawieckich.

Kamienica ul. Lipowa 26. Jedna z kilku zachowanych do naszych czasów kamienic przyrynkowych dawnej osady Braci Morawskich - Godnów. Budynek o cechach barokowych, nakryty dwurzędowym mansardowym dachem z podkreślonym ozdobnym portalem wejściem powstał ok. poł. XVIII w. (po 1743); modernizowany w 3 ćw. XIX w.

Kamienica ul. Morwowa 1 - Jedna z kilku zachowanych do naszych czasów kamienic przyrynkowych dawnej osady Braci Morawskich - Godnów. Dwukondygnacyjny budynek o cechach barokowych, nakryty mansardowym dachem powstał ok. poł. XVIII w. (po 1743); modernizowany w 3 ćw. XIX w.

Kamienica ul. Orzechowa 9 - Jedna z kilku zachowanych do naszych czasów kamienic przyrynkowych dawnej osady Braci Morawskich - Godnów. Dwukondygnacyjny budynek o cechach barokowych, nakryty mansardowym dachem powstał ok. poł. XVIII w.; modernizowany w 3 ćw. XIX w. i pierwszej dekadzie XXI w.

Kamienica ul. Świętojańska 2 - Jedna z kilku zachowanych do naszych czasów kamienic przyrynkowych dawnej osady Braci Morawskich - Godnów. Dwukondygnacyjny budynek o cechach barokowych, nakryty czterospadowym mansardowym dachem powstał ok. poł. XVIII w.; modernizowany w 3 ćw. XIX w.

16. Kościół ewangelicki w Ocicach.

Pierwszy zbór ewangelicki został wzniesiony w 1745r. Był to budynek wykonany z marmuru pruskiego. W jego pobliżu w roku 1781 wybudowano jednonawowa świątynię z dwupiętrowymi emporami. W zwieńczeniu ozdobnego barokowego portalu znajduje się napis zawierający trzy daty: 1781, 1882 oraz 1921. Druga i trzecia data informują o renowacji budynku. W świątyni na centralnym miejscu znajdował się późnobarokowy ołtarz główny z II ćw. XVIII w. Obecnie przeniesiony do Kościoła Narodzenia NMP . Podziemia kościoła pokrywają tablice nagrobne. Wewnątrz świątyni epitafium kantora Bogumiła Truntza z 1854r.

17. Zespół Pałacowo Folwarczny w Rakowicach.

Dwór w Rakowicach wraz z folwarkiem i założeniem parkowym z przełomu XVIII i XIX w. Do 1945 r. siedziba ostatnich posiadaczy w kolejności - Georg, Ernst von Tschirnhaus, Georg, F. v. Tempsky, Erdmann, Graf v. Pückler i baron H. Wrangel. Jego charakterystyczną cechą jest unikatowy, beczkowy dach.

18. Ruiny zespołu dworskofolwarcznego w Kraszowicach.

Pałac wybudowany w II poł. XVIII w., przebudowywany w latach ok. 1860 i 1923 dla rodziny Wendland. We wnętrzach parteru zachowane pomieszczenia ze sklepieniami kolebkowymi i dekoracją sztukatorską. Obecnie budynek mieszkalny. Budynek wzniesiony na planie litery C, z narożną wieżą. Podpiwniczony, nakryty dachem wielospadowym, ceramicznym.

19. Park dworski w Dąbrowie Bolesławieckiej.

Park projektu E. Petzolda z II poł. XIX w. Powstał na bazie naturalnego drzewostanu, z wieloma cennymi drzewami, niektóre chronione jako pomniki przyrody.

20. Park pałacowy w Trzebieniu.

W I połowie XIX w. granice ogrodu ozdobnego obsadzone zostały drzewami. Zachowały się fragmenty alejki grabowej zamykającej go od południa oraz pojedyncze dęby, lipy, graby rosnące wzdłuż dróg ograniczających niegdyś ogród po północnej i wschodniej stronie. Z tego okresu przetrwały też najstarsze trzy dęby rosnące na nasypie okalającym fosę.

Kościół w Ocicach , źródło: archiwum Gminy Bolesławiec

Wrzosy, fot. Karolina Siodła

Oprócz zabytków architektury sakralnej i świeckiej, gmina oferuje także wiele miejsc, które warto odwiedzić ze względu na ich walory przyrodnicze i krajobrazowe. Należą do nich malownicze szlaki spacerowe.

Szlak żółty im. Leona Piątkowskiego, który biegnie ze wschodu od strony Tomaszowa Bolesławieckiego poprzez Kraśnik Górny, Kraśnik Dolny, Dąbrowę Bolesławiecką (most na rzece Bóbr) do wsi Krępnica, następnie na południe wzdłuż rzeki Bóbr do Bolesławca i od cmentarza im. Kutuzowa do centrum wsi Dobra, następnie na wschód do Bolesławca, z którego wychodzi na południe do Mierzwina, Ocic, Kraszowic, Nowych Jaroszwic i Starych Jaroszwic.

Szlak zielony, który zaczyna się w Kraszowicach, dalej przebiega przez Otok, Bożejowice, Bolesławiec, Kruszyn na wschód w kierunku Tomaszowa Bolesławieckiego.

Szlak niebieski tzw. Puszczański, który prowadzi drogą ze wschodu od strony Wartowic przez północną część Łazisk do Bolesławca, następnie przez centrum wsi Dobra, drogą „żagańską” poza obrębem gminy do Kierzna i wzdłuż rzeki Kwisy do Kliczkowa.

Szlak czerwony im. II Armii Wojska Polskiego,

który przebiega drogą z Wrocławia przez Kruszyn do Bolesławca i dalej północną częścią wsi Dobra w kierunku Kliczkowa.

Szlak Świętego Jakuba - Droga Dolnośląska nr 1

znaki muszli – obiekty na szlaku: Pogorzelska, Chocianów, Ośla, Tomaszów Bolesławiecki, Bolesławiec, Gmina Bolesławiec: Kruszyn (pomnik Nataloszeki), Łaziska, Mierzwin, Ocice (kościół i pałac).

Jest to odcinek dolnośląskiej tzw. „Wysokiej Drogi”, nazywanej również „Drogą Królewską” (Via Regia).

Szlak "Łużyce-Bory

rowerem przez kulturowe i przyrodnicze dziedzictwo pogranicza” to projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020.

Dworzec kolejowy w Bolesławcu jest miejscem startu dla cyklistów spoza naszego regionu, a w szczególności z partnerskiego miasta Bernsdorf w Górnych Łużycach, z którym projekt był współrealizowany.

Przebieg: Szlak rowerowy długości 62 km z Bolesławca przez Pogórze Kaczawskie do Zamku Kliczków w części po nieczynnej linii kolejowej Bolesławiec - Grodziec. Szlak prowadzi przez Bolesławiec, Rakowice, Otok, Kraszowice, Nowe Jaroszowice, Stare Jaroszowice, Żeliszów, Raciborowice Górne, Raciborowice Dolne, Wina, Warta Bolesławiecka, Kruszyn, Kraśnik Dolny, Dąbrowa Bolesławiecka, Krępica, Kliczków.

Chocianów, fot. Krzysztof Szustka

Gmina Chocianów.

Położona jest w województwie dolnośląskim w południowej części powiatu polkowickiego na terenie Borów Dolnośląskich. Teren gminy należy do trzech mezoregionów geograficznych. Północna część gminy wchodzi w skład Równiny Szprotawskiej. Środkowa część położona jest w obrębie Wysoczyzny Lubińskiej, a dokładnie należy do mikroregionu Wzniesień Chocianowskich. Południowa część gminy należy do Równiny Legnickiej. Północna część gminy leży w dorzeczu Bobra i Kaczawy w obrębie dorzecza górnej i środkowej Szprotawy, będącej prawym dopływem Bobru oraz jej głównego dopływu Chocianowskiej Wody wraz z potokami Blizna, Równik, Kalina, Zielenica. Obszar gminy Chocianów charakteryzują duże kompleksy leśne. Dominującym gatunkiem wśród drzew na terenach leśnych jest sosna, która występuje na 86,4% powierzchni. Na nieco wyższych siedliskach występuje dąb, najczęściej w zmieszaniu z sosną, którego udział wynosi 3,9%.

Informacje o gminie:

- Teren gminy (pod względem geograficznym) należy do Niziny Śląsko-Łużyckiej
- Wysokość terenów waha się w granicach 132-187 m n.p.m.
- Powierzchnia gminy: 230,27 km² (w tym: użytki rolne 42%, lasy 51%, pozostałe 7%)

Herb gminy Chocianów.

Przedstawia istotne elementy historyczne i symboliczne związane z miastem. Na niebieskiej, okrągłej tarczy herbowej widnieją białe mury miejskie z bramą, której drzwi są otwarte, a krata podniesiona. Mury reprezentują średniowieczną obronność miasta, a otwarta brama gościnność i otwartość jego mieszkańców. Nad murami znajdują się dwie wieże: obronna i kościelna. Pomiędzy nimi umieszczono brązowe koło z ośmioramienną brązową gwiazdą, która nawiązuje do herbu rodziny Rederów, ostatnich właścicieli miasta z XVIII wieku, co podkreśla historyczne więzi i dziedzictwo ziemi Chocianowa. Całość kompozycji herbu harmonijnie łączy elementy historyczne z symbolicznymi wartościami, tworząc spójny i rozpoznawalny wizerunek gminy Chocianów.

Gmina Chocianów to miejsce o bogatej historii i wyjątkowych walorach przyrodniczych. Dzięki licznym zabytkom, interesującym miejscom oraz rozbudowanej sieci szlaków turystycznych, stanowi atrakcyjny cel dla każdego miłośnika historii, przyrody i aktywnego wypoczynku.

1. Zespół parkowo-pałacowy w Chocianowie.

Zespół zalicza się do najcenniejszych rezydencji barokowych na Dolnym Śląsku. Barokową formę pałac uzyskał w wyniku przeprowadzonej w latach 1728-1732 gruntownej przebudowy średniowiecznego zamku, założonego w XIII wieku przez księcia Bolka I Świdnickiego. Na uwagę zasługują również oficyny przypałacowe i naśladujący antyczną świątynię grecką pawilon ogrodowy – rozarium. Zabytkowy park zajmuje powierzchnię 13,42 ha. Najcenniejsze są tu wiekowe dęby, wiązy i topole.

2. Kościół pomocniczy pw. Św. Józefa Robotnika w Chocianowie.

W roku 1595 na obecnym Placu Wolności w miejscu drewnianej kaplicy został wybudowany murowany kościół. Na wyposażeniu kościoła do dzisiaj znajduje się kamienna chrzcielnica z 1585 roku, pochodząca prawdopodobnie z drewnianej kaplicy. W 1746 r. kościół spłonął podczas wielkiego pożaru miasta. Całkowita odbudowa trwała wiele lat. W 1771 roku wieża otrzymała nowy zegar, natomiast w 1776 roku zakończono wyposażenie wnętrza kościoła. Kolejna duża przebudowa została przeprowadzona w latach 1895-1896. Powiększono wtedy okna i zmieniono ukształtowanie empor, przeniesiono ołtarz na ścianę wschodnią oraz powiększono organy. W 1926 roku na podstawie projektu wrocławskiego architekta Graua dokonano przebudowy kościoła w duchu neobaroku. Po II wojnie światowej 1947 roku kościół został przejęty przez katolików.

3. Kościół parafialny pw. Św. Jacka w Pogorzelskich.

Na terenie księstwa legnickiego w drugiej połowie XVII wieku powstały tylko dwa tzw. Kościoły graniczne. Jednym z nich był kościół w Pogorzelskich. Fundatorem wzniesionej w 1657 roku świątyni był Aleksander von Stosch ówczesny władca Chocianowa. 25 metrowa wieża jest odchylona od pionu prawie o 0,5 metra. Świątynia posiada bardzo oryginalnie zaprojektowane wnętrze. W centralnym miejscu znajduje się filar w kształcie palmy. W stropie wykonano otwory, wykorzystywane do gromadzenia się na strychu wiernych uczestniczących w nabożeństwach. Na uwagę zasługuje wiele elementów wyposażenia (w szczególności renesansowa ambona oraz chrzcielnica). W kościele zachowało się dużo kompozycji malarskich. Na drzwiach zakrystii namalowano pięć XVII wiecznych kościołów, z których jeden to kościół w Pogorzelskich.

4. Kościół filialny pw. MB Różańcowej w Trzmielowie.

Drugi kościół graniczny, którego fundatorem był Hans Ernst von Hocken został wybudowany i poświęcony w Trzmielowie 6 czerwca 1659 roku. Pierwotnie świątynia była drewniana, dopiero w 1860 roku otrzymała konstrukcję szachulcową. Jeśli chodzi o wyposażenie, to najciekawszym obiektem jest barokowa kazalnica z rokokową nadbudówką. Na elewacjach znajdują się bardzo interesujące zabytki sztuki sepulkralnej w postaci między innymi: epitafiów pastorów oraz gen. Nostitza, jego małżonki i dwóch córek. Tajemnicze otoczenie całego obiektu dodatkowo zachęca do zwiedzania.

Gmina Chocianów, położona na terenie Borów Dolnośląskich, charakteryzuje się bogatą i zróżnicowaną przyrodą.

Gmina Chocianów może poszczycić się licznymi pomnikami przyrody. Wśród nich są majestatyczne drzewa, jak wiekowe dęby i buki, oraz formacje skalne i unikalne ekosystemy wodne. Pomniki te stanowią nie tylko atrakcję turystyczną, ale także świadectwo bogatej historii naturalnej tego regionu. Na terenie gminy występuje 12 gatunków roślin podlegających ochronie całkowitej, 6 gatunków podlegających ochronie częściowej oraz 14 gatunków roślin rzadkich, cenne rośliny takie jak bluszcz pospolity, konwalia majowa, barwinek. Licznie występuje zwierzyna łowna, m.in. jelenie, sarny, dziki, zające, kuropatwy oraz gatunki objęte ochroną – np. gronostaj.

1. Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”.

Powierzchnia 57,3 km², obejmuje on częściowo zlewnię środkową Szprotawy i jej dopływu Chocianowskiej Wody. Wartości przyrodnicze tego obszaru to głównie szata roślinna – lasy o przewadze sosny, dębu i brzozy oraz lasy łęgowe w dolinach rzek.

2. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”.

Powierzchnia 23,3 km², obejmuje środkową część zlewni Czarnej Wody. Lasy tego obszaru złożone są z drzewostanów sosnowych z niewielką domieszką dębu.

3. Rezerwat Czarne Stawy.

Powierzchnia 13 ha. To obszar torfowisk porośniętych bagiennymi i wilgotnymi borami oraz lasami mieszanymi. W centralnej części uroczyska znajduje się kompleks stawów potorfowych otoczony bagnami. Występują tutaj żurawie, cyraneczki i bodźce samotniki. Charakterystycznymi roślinami są: wełniaki, rosiczka okrągłolistna, płytacz średni oraz mchy torfowe. W otaczających uroczysko lasach znaleźć można wszystkie gatunki borówek, w tym rzadką borówkę bagienną, bagno zwyczajne oraz żurawinę błotną. W licznych dziuplach starych sosen mają lęgowiska dwa bardzo rzadkie gatunki sów: sóweczka i włochatka.

Czarna Woda, fot. Krzysztof Sztaba

Szlaki turystyczne.

Gmina Chocianów oferuje wiele atrakcji dla miłośników turystyki pieszej i rowerowej. Przez jej teren przebiegają liczne szlaki turystyczne, które prowadzą przez najpiękniejsze zakątki gminy, w tym przez rozległe lasy oraz malownicze tereny wokół rezerwatu Czarne Stawy. Szlaki te są idealne zarówno dla doświadczonych turystów, jak i dla rodzin z dziećmi, oferując różne poziomy trudności i długości tras.

1. Ścieżka rowerowa „Lasy Chocianowskie”.

Długość 30 km, łączy piesze i rowerowe szlaki turystyczne Przemkowskiego Parku Krajobrazowego z pozostałymi szlakami regionu.

2. Ścieżka przyrodnicza „Uroczysko Czarne Stawy”.

Wiedzie przez najbardziej urokliwe zakątki okolic Chocianowa, przez jedno z największych w rejonie legnickim torfowisk przejściowych porośniętych bagnem zwyczajnym.

3. Szlak Leśny Bolesławiec-Legnica.

Długość trasy wynosi 23,5 km. Szlak wiedzie przez Chocianów – Modła, Chocianów-Michałów.

4. Szlak rowerowy Przemkowski Park Krajobrazowy.

Długość trasy wynosi 77 km. Szlak wiedzie przez Przemków – Gromadkę – Chocianów -Przemków.

Gmina Chojnów.

Położona jest w południowo zachodniej części Niziny Śląskiej w Dolinie Czarnej Wody i w dolnym biegu rzeki Skory. Na niezbyt wysoko jakościowych glebach dominuje rolnictwo i hodowla. Prawie 80% użytków rolnych posiada optymalne warunki do rozwoju rolnictwa poprzez dogodny klimat oraz długi okres wegetacji. W gminie Chojnów dominuje rolnictwo, jednakże północna część gminy, gdzie rozpościera się obszar chroniony w dolinie Czarnej Wody, posiada naturalne walory dla rozwoju agroturystyki oraz pieszej, rowerowej i konnej rekreacji. Jednym z głównych walorów krajobrazowych gminy są, przy generalnie nizinnym charakterze ukształtowania terenu, lokalne, zazwyczaj niewielkie pofałdowania terenu, w takich warunkach terenowych zlokalizowana jest część miejscowości (m.in. Stary Łom, Okmiany, Biskupin, Jerzmanowice), co nadaje im wiele uroku i malowniczości.

Informacje o gminie:

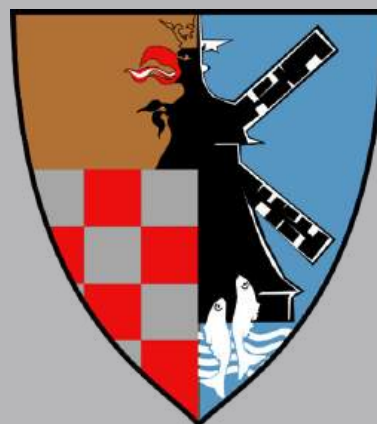
- Teren gminy (pod względem geograficznym) należy do Niziny Śląskiej.
- Wysokość terenów waha się w granicach 132-187 m n.p.m.
- Powierzchnia gminy: 231,21 km² (w tym: użytki rolne 69%, lasy 20%, tereny zurbanizowane 2,3%, pozostałe 8,7%).

Gmina Chojnów, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

Herb gminy Chojnów.

Przedstawia tarczę podzieloną na trzy części: dwie od strony lewej i jedną od strony prawej. Pierwsza złota część w lewym górnym rogu zawiera czarnego koronowanego orła. Dolna część po lewej stronie przedstawia szachownicę, nawiązującą do herbu Księstwa Legnickiego, na którego dawnych ziemiach znajduje się gmina. Prawa część tarczy zawiera czarny wiatrak (symbolizujący wiatrak w Jerzmanowicach) oraz dwie srebrne ryby.

Wiatrak Jerzmanowice, fot. Krzysztof Szustka

kościół pw. Świętego Michała Archanioła w Konradówce, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

Gmina Chojnów może poszczycić się wieloma interesującymi zabytkami oraz 16 parkami zabytkowymi. Na obszarze gminy jest 216 stanowisk archeologicznych, w tym 5 ujętych w rejestrze zabytków.

1. Pałac w Niedźwiedzicach.

Pałac otacza rozległy park krajobrazowy, ukształtowany na miejscu ozdobnego ogrodu z I poł. XIX w. przez Dorotheusa von Rothkirch-Trach w ostatniej ćwierci XIX w. Wykorzystano walory częściowo zadrzewionego i podmokłego terenu zakładając duży staw o nieregularnej linii, będący wraz z rozległą polaną parkową centralnym punktem założenia. Staw ten łączy się poprzez rów z mniejszym, wydłużonym stawem, ograniczającym park od wschodu. Park miał gęstą sieć ścieżek i rowów, przez które przerzucone były mostki. W północnej części parku, odgródzonej od szosy murem, znajdował się ogród warzywny. Drzewostan jest bardzo urozmaicony: obok iglaków (sosny, świerki) występują dęby, jesiony, graby, olsze, buki, klony, kasztanowce. Na wschód od parku znajduje się rozległy folwark, zachowany częściowo. Od strony wjazdu zwracają uwagę dwie oficyny mieszkalne, niegdyś bliźniacze, o falistej linii szczytów oraz rządcówką z 1885 r. po paradynej bramie pozostały murowane słupy, zwieńczone kamiennymi kulami, mocno już zniszczone.

2. Kompleks Pałacowo-Parkowy w Piotrowicach.

Na terenie Piotrowic usytuowany jest zabytkowy kompleks pałacowo-parkowy znajdujący się w środkowej części gminy Chojnów. Nieruchomość jest najlepiej zachowanym zabytkiem na tym terenie. Zabudowania z XVIII wiecznym pałacem, budynkiem konferencyjno-wypoczynkowym i innymi budynkami (w tym magazynowymi) wraz z malowniczym parkiem, zajmują powierzchnię 12 ha.

Kościół filialny pw. Narodzenia Św. Jana Chrzciciela w Pątnowie, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

1

Na terenie gminy znajdują się cenne obszary przyrodnicze: Obszar Chronionego Krajobrazu oraz wyznaczony obszar Natura 2000.

1. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”.

To teren o powierzchni 5165 ha zajmujący część gminy Chojnów i Miłkowice, obejmujący środkową część zlewni rzeki Czarnej Wody. Obszar ten w dużej mierze pokryty jest kompleksami lasu mieszanego. Dominują tereny płaskie, w których rozwinął się złożony system hydrograficzny wód powierzchniowych z główną rzeką Czarną wodą i jej dopływami, z dużą ilością małych potoków, kanałów i rowów odwadniających. Powoduje to, że tereny te są często podmokłe i zabagnione. Od południa dolinę Czarnej Wody zamyka rzeka Skora, której odcinek we wsi Niedźwiedzice został uregulowany.

2. Obszar Natura 2000 „Bory Dolnośląskie”.

Obszar został utworzony dla ochrony zwartych drzewostanów sosnowych, borów mieszanych i lasów liściastych.

3. Stadnina Koni Jaroszkówka.

Stadnina koni pełnej krwi angielskiej założona została w 1969 roku. Hodowli koni wyścigowych sprzyjają doskonałe warunki przyrodnicze Jaroszkówki. Stadnina posiada też bardzo dobre warunki do organizacji zawodów.

Kryta ujeżdżalnia, parkur, a także pensjonat dla koni sprzyjają rozwojowi sportu jeździeckiego.

Stadnina oferuje przejażdżki bryczką, organizuje także kursy sędziowskie, trenerskie i instruktorskie.

W skład ofert stadniny wchodzi także hipoterapia i organizacja ognisk w „Hubertówce”.

Gmina Chojnów, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa

4. Kąpieliska i Ośrodek Wypoczynkowy w Rokitkach.

Ośrodek wypoczynkowy w Rokitkach położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie lasów i bazuje na zbiornikach wodnych po wyrobiskach żwiru. Obszar posiada dobrą infrastrukturę do uprawiania czynnego wypoczynku. Kąpielisko posiada plażę, możliwość wypożyczenia sprzętu sportowego. Rejon Rokitek posiada swoisty mikroklimat o dużej zawartości jodu, cechami zbliżony do morskiego.

5. Lasy – Biskupin.

Tereny lasów zajmują ponad 20% obszaru gminy. Północna część gminy wchodzi w zasięg Borów Dolnośląskich. W całkowitej powierzchni lasów gatunkiem panującym jest sosna. Pozostałe gatunki to brzoza, dąb i olsza. W skład runa leśnego wchodzi: borówka, czernica, orlica, jeżyna, malina, szczawik zajęczy, sałatnik zajęczy, płonnik, rokit, torfowiec i turzyce. Tereny lasów obfitujące w jagody i grzyby są zatem doskonałą propozycją dla osób lubiących spędzać czas w ciszy i spokoju. W Biskupinie, podobnie jak w Rokitkach, występuje wysokie stężenie jodu.

Gmina Chojnów, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

Szlaki turystyczne.

Gmina Chojnów oferuje szlaki turystyczne, które przyciągają miłośników przyrody i aktywnego wypoczynku. Popularne trasy to:

1. „Rokitki”.

Biegąca z Rokitek przez Biskupin i lasy w kierunku Modłej, a następnie zakręcający w pobliże Czernikowic, biegnąc dalej do Jerzmanowic i z powrotem do Rokitek.

2. „Jaroszkówka”.

Prowadzi z Rokitek przez Zamienice, Michałów i Jaroszkówkę, obok stawów w Zamienicach, a następnie aleją parkową i szlakiem wśród pól do zabytkowego kościoła w Zamienicach. Dalej szlak przecina rozwidlenie rzeki Czarna Woda i wiedzie do rezerwatu „Torfowisko”, a dalej trasą wśród lasów do leśniczówki w Michałowie, skąd prowadzi do Kolonii Jaroszkówka. Później trasa biegnie obok leśniczówki, zabytkowego młyna i Stadniny Koni. Asfaltową drogą przez Zamienice szlak z powrotem przywiedzie rowerzystów do Rokitek.

Rynek w Chojnowie, fot. Katarzyna Szlapińska

Chojnów.

Położony jest w województwie dolnośląskim, w powiecie legnickim, 18 km na południe od Chocianowa. Leży na pograniczu Pogórza Kaczawskiego i Niżu Śląskiego -w dolinie rzeki Skory – dopływu Czarnej Wody (dorzecze Kaczawy). Od północy graniczy z obszarem dawnych rozległych Borów Dolnośląskich. Miasto graniczy z gminą wiejską Chojnów i ma dobre połączenie z większymi miastami dzięki nowoczesnej linii kolejowej i bliskości autostrady A4 – Legnica, Złotoryja – 18 km, Bolesławiec – 26 km, Lubin – 30 km, Wrocław – 90 km. Powierzchnia miasta wynosi 5,32 km² (w tym: użytki rolne 41%, lasy 0%, pozostałe 59%).

Chojnów to miasto z bogatą i burzliwą historią, której korzenie sięgają średniowiecza. Znajdują się tu ślady osadnictwa z epoki kamienia, co czyni region jednym z najstarszych w Polsce. W XIII wieku Chojnów zyskał na znaczeniu dzięki budowie zamku Piastów legnicko-brzeskich, który stał się siedzibą książęcą. Miasto było świadkiem licznych wojen, w tym husyckich, oraz wizyt ważnych postaci historycznych, takich jak Napoleon Bonaparte i car Aleksander II.

Herb gminy Chojnów.

Przedstawia ceglany mur miejski z trzema blankowanymi basztami na niebieskim tle. Baszty symbolizują obronny charakter miejscowości, nawiązując do jej historycznej funkcji jako miasta warownego. Blankowany mur oraz baszty odzwierciedlają dawną architekturę obronną. Pomiędzy czerwonymi dachami znajduje się słońce i księżyc, które symbolizują ciągłość i nieustanność. W bramie na środku znajduje się orzeł heraldyczny Piastów legnickich, z wyraźnie zaznaczoną sierpową przepaską przez tułów i skrzydła. Barwy herbu Chojnowa nie mają dokumentacji, odpowiadają regułom kolorystyki heraldycznej: mury zamku srebrne lub białe, dachy czerwone, orzeł czarny ze srebrną przepaską na złotym lub żółtym polu, słońce złote lub żółte, półksiężyc biały, tło tarczy błękitne.

Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP, fot. Katarzyna Szlapińska

Chojnów jest domem dla wielu zabytków, które odzwierciedlają jego historyczne znaczenie:

1. Zamek Piastowski - Zbudowany w XIII wieku, przebudowany po husyckich zniszczeniach, obecnie mieści Muzeum Regionalne.

2. Kościół pw. Św. Ap. Piotra i Pawła: Gotycka świątynia z XIV wieku, z imponującym wnętrzem.

3. Dom Schrama - Renesansowa kamienica z 1544 roku, jedno z najstarszych budynków mieszkalnych w mieście.

4. Rynek - Centrum Chojnowa tworzy Rynek wraz z fontanną i figurą Tkacza. Historia jednej z najważniejszych części miasta sięga wieku XVI. Wcześniejsze budowle niestety nie przetrwały. Obecny kształt i zabudowa mają ponad 250 lat. Chojnowski Rynek jest jednym z najdłuższych na Śląsku. Ma kształt rozciągniętego trójkąta.

5. Pomnik Tkacza - Pomnik Tkacza został wykonany z brązu przez absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie – Michała Jackowskiego. Artysta, rzeźbiarz pochodzi z Białegostoku, a jego 2,5 - metrowe dzieło prezentuje się pięknie i oryginalnie. Postać Tkacza trzyma tkaninę, na której widnieje herb miasta Chojnowa. Po tkaninie w dwóch strumieniach spływa woda - symbol życia. Przy fontannie są także dwie istotne dla historii miasta daty. Pierwsza to rok 1333 nadanie praw miejskich, a druga to 2012 czyli rok ukończenia rewitalizacji Rynku.

Pomnik Tkacza, fot. Katarzyna Szlapińska

6. Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP.

Świątynia, która ma ponad 100 lat, nazywana jest przez mieszkańców – „małym kościołem”. Kamień węgielny został poświęcony 5 lipca 1909 roku przez proboszcza parafii. Neoromańska budowla powstała wskutek przybywających wiernych w mieście, w którym dotychczas był tylko kościół p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła.

7. Baszta Tkaczy.

Gotycka budowla na ulicy Tkackiej to chojnowska Baszta Tkaczy. Swoją nazwę otrzymała w historycznym spadku od tkaczy, którzy zamieszkiwali tę część miasta i byli zobowiązani do obsadzania baszty, gdy zbliżało się jakieś zagrożenie dla mieszkańców i miasta. Wzniesiona jest na planie kwadratu z cegły. Uległa zniszczeniu podczas pożaru w roku 1651. Odbudowana została po 40 latach, a w kolejnych stuleciach przechodziła liczne remonty. W latach 1905-1906 poddano ją gruntownej renowacji. W trakcie prac rozebrano zniszczoną, szachulcową nadbudówkę i zastąpiono nową.

Budynek Urzędu Miejskiego w Chojnowie, fot. Katarzyna Szlapińska

Chojnów i okolice oferują piękne krajobrazy i bogatą przyrodę. W regionie dominują lasy mieszane, pola uprawne i łąki, które stanowią siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Rzeka Skora, przepływająca przez miasto, tworzy malownicze doliny i meandry, będące atrakcyjnym miejscem dla wędkarzy i miłośników przyrody.

1. Park Piastowski.

To największy park w mieście, mieści się na szczycie i zboczach Wzgórza Chmielowego, w południowej części miasta. Powstał w 1885 roku, zgodnie z projektem Eduarda Petzolda. Na terenie parku zlokalizowana jest wzniesiona w 1915 roku wieża ciśnień.

2. Park Śródmiejski.

Park położony jest w centrum miasta nad Skorą. Jest to drugi co do wielkości park w Chojnowie, który powstał w miejscu dawnych fortyfikacji miejskich.

3. Obiekty Rekreacyjne.

Kryta pływalnia, stadion, boiska wielofunkcyjne, korty tenisowe i nowoczesny skate park oraz pumtrack.

4. Festiwale i Wydarzenia.

Corocznie odbywa się Festiwal Tkactwa i Rękodzieła Artystycznego oraz wiele innych imprez kulturalnych.

Chojnów to miasto, które łączy bogatą historię z piękną przyrodą i nowoczesnymi udogodnieniami, oferując wiele atrakcji zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Rynek w Chojnowie, fot. Katarzyna Szlapińska

Borówkowa Zagroda, fot. Krzysztof Szustka

Gmina Gromadka jest położona w północno-wschodniej części powiatu bolesławieckiego. Geologicznie na obszarze makroregionu Niziny Śląsko-Łużyckiej.

Obszar gminy jest w 70% zalesiony, co stanowi potencjalny czynnik rozwoju turystyki. Gmina jest obszarem, na którym rozwija się przedsiębiorczość o charakterze przetwórczym oraz logistyczno-magazynowym ze względu na dobre położenie komunikacyjne, mniejszy udział ma sektor usługowy. Rozwój dużych przedsiębiorstw skupia się na terenach inwestycyjnych gminy położonych odrębnie od miejscowości m.in. na obszarze Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - obszar Krzywa. Natomiast pozostała działalność gospodarcza, handlowa lub usługowa lokuje się w obrębach poszczególnych miejscowości gminy Gromadka. Geneza Gminy Gromadka umiejscawia prapoczątki najstarszych miejscowości położonych na obszarze obecnej gminy w XIV wieku. Dawniej mieszkańcy obszaru utrzymywali się z zasobów leśnych, natomiast bogactwo rud darniowych przynosiło dochody z wytopu żelaza i zapoczątkowało rozwój przemysłu, hut, odlewni. W krajobrazie gminy Gromadka dominują równiny oraz płaskowyże z łagodnymi wzniesieniami. Znaczną część obszaru zajmują tereny leśne, wskaźnik lesistości (70%) jest najwyższy wśród gmin Powiat Bolesławieckiego, bowiem średnia dla województwa dolnośląskiego wynosi niecałe 30%. W strukturze leśnej dominują bory sosnowe uzupełniane skupiskami buczyny oraz grądu. Ozdobą lasów jest kilkadziesiąt drzew uznanych za pomniki przyrody objęte ochroną prawną. Jednym z okazów, który jest godnym polecenia, to 350-letni Dąb Ewy usytuowany na obszarze wsi Modła, kolejnym okazałym pomnikiem przyrody jest dąb szypułkowy Wernyhora, rosnący tuż przy drodze powiatowej w miejscowości Wierzbowa. Podania głoszą, że mógł wykiełkować około roku 1666.

Znaczna część terenów zielonych objęta została ochroną. Największym tego typu obszarem jest Przemkowski Park Krajobrazowy. Obszar parku jest zróżnicowany krajobrazowo i przestrzennie. Warto zwrócić uwagę na rezerwat Torfowisko Borówki, położony na terenie lasów w pobliżu miejscowości Borówki. Można tam dotrzeć jednym z kilku szlaków turystycznych, które oznaczone są odpowiednimi znakami. Z kolei wieś Borówki jest jedną z wielu rozsianych w Polsce wsi tematycznych. Ze względu na bogactwo jakie króluje w okolicy nazwano ją: „Wioską Darów Lasu”. W oparciu o zasoby i malownicze położenie od wielu lat funkcjonuje tam gospodarstwo agroturystyczne.

Informacje o gminie:

1. Teren gminy (pod względem geograficznym) należy do Niziny Śląskiej.
2. Wysokość terenów waha się do 250 m n.p.m.
3. Powierzchnia gminy: 267,68 km² (w tym: użytki rolne 20%, lasy 68%, pozostałe 12%)

Herb gminy Gromadka.

Został ustanowiony 15 września 1997 roku i zawiera symbolikę nawiązującą do historii oraz charakteru regionu. Herb przedstawia tarczę podzieloną w pionie na dwie części.

Kościół w Modłej, fot. Krzysztof Szutska

W gminie Gromadka znajduje się kilka zabytków i interesujących miejsc, które warto odwiedzić. Do najważniejszych należą:

1. Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gromadce.

Kościół wzniesiony został z cegły w roku 1894 w stylu neogotyckim. Natomiast wystrój świątyni pochodzi już z XX wieku, z okresu jej budowy. Jednym ze starszych zabytków jest metalowy, pozłacany, neogotycki mszalny z 1866 r. Na wieży kościoła wiszą dwa dzwony wykonane ze spiżu lanego w roku 1902 i 1911. Oba dzwony ozdobione są ornamentami geometrycznymi i roślinnymi. Starszy dzwon został przywieziony przez osadników przybywających tu z Jugosławii. Kiedyś wieża wyposażona była w zegar, po którym niestety pozostały tylko pordzewiałe fragmenty mechanizmów.

2. Krzyż nagrobny z końca XIX wieku w Gromadce.

Krzyż znajduje się obok kościoła i posiada niemiecki napis biblijny.

3. Pałac I ćw. XX wieku w Gromadce.

Pałac znajduje się przy ulicy 11 listopada po prawej stronie przy wlocie do Gromadki od strony Modłej. Zamieszkały obecnie przez prywatnych właścicieli. Przez wiele lat znajdowała się w nim szkoła podstawowa.

4. Kościół parafialny pw. Matki Bożej Różańcowej w Modłej.

Kościół powstał z inicjatywy M. von Bibrana w 1580 r. Przejęty przez katolików (w 1654 r.) następnie został zwrócony ewangelikom. Obecny kościół powstał w latach 1875-1877 po pożarze starszego kościoła w 1874 r. Wzniesiony został w stylu neogotyckim. We wnętrzu zachowała się kamienna chrzcielnica z herbem Bibranów i datą 1580 r. Na 33 metrowej wieży obok zegara znajduje się lany ze spiżu dzwon z 1819 r.

5. Mauzoleum rodu Rittberg w Modłej.

Mauzoleum wykonane jest z piaskowca, najpiękniejszy a jednocześnie największy tego typu obiekt w okolicach Bolesławca.

6. Młyn w Modłej.

Młyn swoje istnienie zawdzięcza gospodarczej działalności wsi. 3 marca 1712 roku został zakupiony przez Fryderyka Henryka barona von Bibran, sprzedany mistrzowi młynarskiemu Hansowi Krzysztofowi Hoffmanowi za 600 talarów. W rękach jego rodziny młyn znajdował się do roku 1814, kiedy to przeszedł w posiadanie Jana Bogumiła Tschierschke za 2500 talarów. Rodzina ta władała młynem do czasu, aż odkupił go od nich miejscowy dziedzic von Rittberg. W 1905 młyn został przebudowany i założono w nim nowe maszyny.

7. Kościół św. Trójcy z XVIII w. z Krzyżowej.

Zbudowany został w 1856 r., a jego przebudowa przypada na lata 1869 i 1879, w których to zabezpieczono ją wymurowanym z głazów ogrodzeniem. Kamienna wieża została wzniesiona w 1893 r. przez słynnego bolesławieckiego architekta Petera Gansela.

8. Kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła w Osłej.

Kościół został wzniesiony w 1826 r., jako drugi zbór protestancki. Dzisiaj do świątyni prowadzą nowe, betonowe stopnie. Wnętrze kościoła wykonane jest z jasnego drewna, którym wyłożono balkony, ołtarz, ambonę i dolną część ścian. Znajdują się tu również ocalałe stare drewniane płyty upamiętniające ofiary wojen z 1866, 1870 i 1871 r. oraz bardzo staraniestety mniej czytelna płyta poświęcona kampanii napoleońskiej 1813-1814r. Nieopodal kościoła znajdują się trzy murowane, połowe ołtarze, a na wprost głównych wrót, pod murem cmentarnym wysklepiono kapliczkę z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej. Na wieży wiszą trzy żeliwne dzwony odlane w 1920r.

Gmina Gromadka, z bogatą historią, piękną przyrodą i licznymi zabytkami, stanowi doskonałe miejsce do odwiedzenia dla miłośników przyrody, historii i turystyki.

Borówkowa Zagroda, fot. Krzysztof Szustka

Gmina Gromadka charakteryzuje się różnorodnym krajobrazem, który obejmuje zarówno lasy, jak i tereny rolnicze. Lasy, stanowiące znaczną część gminy, są domem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, co czyni je idealnym miejscem do obserwacji przyrody i wędrowek.

1. „Przemkowski Park Krajobrazowy”.

Powierzchnia Parku zajmuje 22338 ha, z czego na gminę przypada 11226 ha, na terenie Gminy Gromadka znajduje się również 6881 ha otuliny parku. Obszar Parku jest zróżnicowany krajobrazowo i przestrzennie. Zachowały się tutaj unikalne w skali kraju zbiorowiska roślinne z gatunkami objętymi ścisłą ochroną, rzadkie gatunki ptaków oraz unikalne formy morfologiczne. Tereny parku obfitują w bogactwo fauny i flory charakterystycznej dla nizinnych, zabagnionych obszarów Europy Środkowo-Wschodniej.

W uroczyiskach nietrudno natknąć się na borsuka, gronostaja lub wydrę, w trawach i wrzosach wypatrzeć można traszkę górską, żmiję zygzakowatą albo chrząszcza jelonka rogacza. Przy odrobinie cierpliwości oraz ornitologicznej wprawy wypatrzymy nad głową kołującego orła bielika, bociana czarnego lub czaplę siwą.

Gmina Gromadka oferuje również szlaki turystyczne, które umożliwiają zwiedzanie okolicznych atrakcji przyrodniczych i historycznych.

1. Szlak edukacyjny - TORFOWISKO BORÓWKI (gm. Gromadka).

Długość – 8 km. Tematyka: ekosystemy borów. Oznakowana jest kolorem zielonym. Na trasie ścieżki zostały zamontowane tablice poglądowe i pomosty edukacyjne przedstawiające przyrodę borów dolnośląskich i m.in. torfowisko przejściowe –rezerwat „Torfowisko Borówki”.

2. Trasy rowerowe.

Trasy rowerowe, którymi można przemieszczać się po gminie to trasa czerwona i niebieska. Biegają one po terenie PPK, a ich odległość to odpowiednio: czerwony szlak – 35 km, czerwony biegnie głównie drogami leśnymi, z Wierzbowej przez Studzianki, Leszno Górne, Biernatów, Piotrowice do Przemkowa oraz niebieski szlak – 75 km. Niebieski szlak rowerowy tworzy pętlę zbliżoną do czerwonego szlaku pieszego i często się z nim styka ukazując te same elementy krajobrazowe.

3. Trasa piesza – Szlak św. Jakuba.

Odcinek Camino de Santiago przebiega również przez Gminy Gromadka. Jest to fragment dolnośląskiej Drogi św. Jakuba. Ścieżka łączy Chocianów, przez Nową Kuźnię – Modłą – wieś Oślę, w stronę Bolesławca. Gmina Gromadka, z bogatą historią, piękną przyrodą i licznymi zabytkami, stanowi doskonałe miejsce do odwiedzenia dla miłośników przyrody, historii i turystyki.

Borówkowa Zagroda, fot. Krzysztof Szustka

2. Rezerwat przyrody „Torfowisko Borówki”.

Rezerwat florystyczno-torfowiskowy utworzony w 1994 roku. Znajduje się w centralnej części rozległego kompleksu torfowisk u źródła rzeki Czarna Woda (dopływ Kaczawy), w północnej części równiny legnickiej. Jest to południowo-wschodni skraj kompleksu leśnego Borów Dolnośląskich, w granicach Przemkowskiego Parku Krajobrazowego. Rezerwat leży na terytorium Nadleśnictwa Chocianów, natomiast w odniesieniu do podziału administracyjnego kraju należy do: województwa dolnośląskiego, powiatu bolesławieckiego, gminy Gromadka. „Torfowisko Borówki” powstało w celu zachowania torfowiska przejściowego i boru bagiennego, a w szczególności jednak chronionych i ginących gatunków roślin i zwierząt. Łączna powierzchnia rezerwatu to 37,42 ha, natomiast 2,98 ha stanowią stawy potorfowiskowe. Największy udział w całej powierzchni rezerwatu mają bagna, a w szczególności torfowiska przejściowe, a następnie bór mieszany, bór bagienno, ols, bór wilgotny i bór wilgotny mieszany. Równie charakterystycznymi roślinami występującymi na tym terenie są: sosna błotna oraz oprócz mchów torfowców także bagno zwyczajne, wrzosiec bagienno oraz borówka pijanica. Unikatowa forma bagien jest zasługą występujących tam wielu gatunków roślin objętych całkowitą ochroną (rosiczka pośrednia, rosiczka okrągłolistna, grzybień biały), częściową ochroną (kruszyna pospolita, bagno zwyczajne) oraz gatunków rzadkich na tym obszarze (czermień błotna, siedmiopalecznik błotny, wełnianka pochwowa, wąkrota zwyczajna, tojeść bukietowa, żurawina drobnolistna, żurawina błotna, przygielka biała). Ponadto na terenie rezerwatu można spotkać żurawia, orla bielika oraz cietrzewia.

3. Rezerwat przyrody „Buczyna Piotrowicka”.

Został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego dn. 21 lutego 2002 r., znajduje się w północnej części gminy Gromadka na wschód od wsi Piotrowice. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów grądowych, łęgowych i olsów z bogatą i unikalną fauną i florą. „Buczyna Piotrowicka” wraz z „Buczyną Szprotawską” tworzą jeden wspólny kompleks leśny.

4. Użytek ekologiczny „Cietrzewiowe wrzosowisko”.

Utworzone na byłym poligonie radzieckim. Kompleks wrzosowisk położony w północnej części gminy Gromadka o powierzchni 457,26 ha. Powstał 13 grudnia 2003 roku na mocy rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego, w celu zachowania siedlisk suchych wrzosowisk z licznymi gatunkami fauny i flory, będące ważną ostoją cietrzewia w biotopach leśnych Borów Dolnośląskich.

Ciekawostką turystyczną jest przystanek kolejowy „na żądanie” Kolei Dolnośląskich na trasie Wrocław- Żary (D25), stacja w lesie STUDZIANKA, przystanek jest bardzo atrakcyjną ofertą dla grzybiarzy, turystów, turystów rowerzystów.

Gmina Kunice położona jest na północny-wschód od Legnicy, w odległości 5 km od miasta, w obrębie Bloku Przedsudeckiego o charakterze równinnym z licznymi jeziorami i oczkami wodnymi o charakterze polodowcowym. W części północnej gminy znajdują się duże kompleksy leśne stanowiące południową granicę Borów Dolnośląskich.

W północnej części Gminy znajdują się duże kompleksy leśne stanowiące południową granicę Borów Dolnośląskich. Kunice położone są również częściowo na obszarze Pojezierza Legnickiego, które stanowi grupę jezior południowych. Największym z nich jest jezioro Kunice (95ha powierzchni) nad którym usytuowana jest miejscowość o tej samej nazwie. Na terenie gminy występuje również jezioro Jaśkowickie (zajmuje obszar 24ha). Jezioro to jest głównie wykorzystywane przez wędkarzy. Od strony południowej gmina graniczy natomiast z jeziorem Koskowickim, na którym występują największe na Dolnym Śląsku trzcinowiska, będące lęgowiskiem ok. 27 gatunków ptaków wodno-błotnych. Gmina Kunice ma bogatą historię sięgającą czasów średniowiecza. Najbardziej znanym epizodem jest bitwa legnicka z 1760 roku, stoczona podczas wojny siedmioletniej w okolicach Pątnowai Piątnicy. Po zakończeniu II wojny światowej, w 1945 roku, tereny te przeszły spod panowania pruskiego do Polski, a gmina zaczęła się rozwijać dzięki napływowi osadników z dawnych wschodnich terenów Polski oraz z Polski centralnej.

Jezioro Kunickie, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

Informacje o gminie:

1. Powierzchnia gminy: 92,79 km² (w tym: użytki rolne 69%, lasy 17%, pozostałe 14%)
2. Największą atrakcją turystyczną gminy jest Jezioro Kunickie (o powierzchni 95 ha)

Herb gminy Kunice.

Składa się z tarczy podzielonej na dwa pola. Po lewej stronie herbu znajduje się postać św. Jadwigi Śląskiej, ubranej w suknię w kolorach zieleni, czerwieni, i błękitu, z ozdobami złotymi. Św. Jadwiga trzyma w lewej ręce figurkę Matki Boskiej z Dzieciątkiem, a w prawej mszałik z różańcem. W polu niebieskim, pas srebrny przedzielający w połowie wysokości tarczy, w dolnym niebieskim polu srebrne zwierzę rybopodobne, płynące ku górze. Barwa błękitna lewej części herbu oraz zwierzę rybopodobne stanowi nawiązanie do wód znajdujących się na obszarze dzisiejszej Gminy Kunice i miejscowej hodowli ryb.

Ambona w kościele w Spalonej, fot. Ewa Baran

1. Kościół filialny Chrystusa Króla we wsi Spalona.

Kościół filialny Chrystusa Króla, wzmiankowany w 1335 r. Wzniesiony na przełomie XV i XVI w., przebudowany ok. 1725 r. i w XIX w., restaurowany w 1964 r. Kościół jest murowany, jednonawowy z niesymetrycznie ustawionym, wyodrębnionym prezbiterium nakrytym dwuprzęsłowym sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Zachował we wnętrzu barokowy ołtarz z końca XVII w., renesansową ambonę z 1607 r., kamienna chrzcielnicę z 1584 r., późnorenesansowe empory, malowany plafon nad nawą (1725 r.) oraz szereg całopostaciowych płyt nagrobnych z lat 1516- 1517 i dwa przyścienne grobowce z 1727 i 1747 r.

2. Kościół filialny w Grzybianach pw. Św. Zofii.

Kościół filialny pw. Św. Zofii wzmiankowany w 1399 r. Obecny wzniesiony w XV w., przebudowany w XVIII w., restaurowany na początku XX w. Kościół jest murowany z kamienia i cegły, jednonawowy, bez wydzielonego prezbiterium, z czworoboczną wieżą od zachodu. Nawa jest nakryta drewnianym stropem o renesansowych profilowanych belkach, a prezbiterium sklepieniem krzyżowym o ceglanych żebach wspartych na kamiennych konsolach z rzeźbionymi przedstawieniami proroków i św. Katarzyny. We wnętrzu znajduje się barokowy ołtarz główny z końca XVII w., drewniana renesansowa ambona z 1664 r., prospekt organowy z I połowy XIX w., a na ścianach kilka kamiennych nagrobków z XVIII i XIX w.

3. Kościół parafialny w Rosochatej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

Kościół posiada XVII – wieczną polichromię, malarską dekorację kolebkowego sklepienia w nawie kościoła, epitafium piaskowcowe z 1538 r. oraz nagrobek piaskowcowy z 1563 r. i krzyże pokutne w murze cmentarza. W kościele znajduje się renesansowa kamienna polichromowana chrzcielnica z 1524 r. z płaskorzeźbionymi postaciami Świętych.

4. Kościół parafialny w Bieniowicach pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny.

Kościół wzniesiony w XV stuleciu, jednakże jego gruntowna przebudowa w duchu neogotyku w II połowie XIX wieku całkowicie zatarła dawniejszy kształt.

5. Kościół filialny w Miłogostowicach pw. Św. Stanisława Kostki.

Kościół wzniesiony w XV wieku, ale liczne przebudowy zatarły jego najdawniejszy charakter. Na zewnątrz kościoła mury posiadają łączenie różnorodnych konstrukcji i materiałów. Wewnątrz kościoła znajduje się barokowy ołtarz główny z XVII wieku, a zwłaszcza jego górna partia z sugestywną postacią wyłaniającego się z chmur Boga Ojca oraz powstała po 1600 r. późnorenesansowa ambona typu refektarzowego.

Na terenie gminy znajdują się cenne obszary przyrodnicze: rezerваты, użytki ekologiczne oraz obszar Natury 2000. Kunice są znane z malowniczych krajobrazów i bogactwa przyrodniczego.

1. Rezerwat „Ponikwa”.

Powierzchnia rezerwatu wynosi 8,32 ha. Został utworzony 5 stycznia 2001r. Leży w powiecie legnickim, w gminie Kunice. Rezerwat służyć ma w pierwszym rzędzie ochronie kruszczyka połabskiego, jest to roślina zagrożona w skali globalnej. Innym argumentem przemawiającym za ochroną jest obecność licznych źródeł, które zasilają w wodę, niewielki ols wykształcony w lokalnym zagłębieniu terenu.

2. Rezerwat „Błyszcz”.

Rezerwat utworzony 5 stycznia 2001r., Ogółem zajmuje powierzchnię 54,46 ha. Głównym gatunkiem chronionych roślin jest gatunek storczyka – kruszczyk połabski. Występują tu również inne gatunki roślin będące pod ochroną. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 33 gatunków ptaków.

3. Rezerwat „Torfowisko Kunice”.

Powierzchnia rezerwatu wynosi 11,83 ha. Został utworzony 12 listopada 1996r. celem ochrony jest zachowanie fitocenoz bagiennych oraz pokładów torfu. W skład rezerwatu wchodzi obszary leśne i zabagnione, odznaczające się dużą różnorodnością zespołów roślinnych (łącznie 27 zespołów) szczególnie, gdy weźmie się pod uwagę niewielką, bo wynoszącą prawie 12 ha, powierzchnię tego rezerwatu. W rezerwacie stwierdzono 558 taksonów roślin, 267 stanowią glony, 32 to mchy, 6 paprotników, 253 rośliny okrytonasienne.

Jezioro Kunickie, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

4. Użytek ekologiczny „Torfowisko Kunice”.

Jest to użytek ekologiczny zajmujący powierzchnię 6,73ha. Wykazuje ono duże wahania wód, znajduje się tu bogata roślinność bagienna i torfowisk przejściowych, w tym bardzo rzadko występująca turzyca. Użytek ten jest ważnym miejscem rozrodu niektórych gatunków gadów i płazów, a także środowiskiem bytowania bogatej awifauny.

5. Obszar Natura 2000 Pątnów Legnicki.

Obszar o powierzchni 1,085 ha stanowi mozaikę lasów, łąk, zarośli, szuwarów oraz stawów hodowlanych. Teren ten jest ważnym środowiskiem dla rzadko spotykanej ćmy barczatki kataks oraz innych motyli.

6. Jezioro Kunickie.

Zajmuje obszar 95 ha. Jego najgłębsze miejsce to 7 m. Na terenach przy południowym brzegu jeziora powstały miejsca wypoczynku zajmujące obszar 6 ha. Walory krajobrazowe, dobre położenie oraz dojazd do jeziora Kunickiego sprawiają, że jest to miejsce stanowiące dużą atrakcję turystyczną zarówno dla mieszkańców jak i turystów. Można tam wypożyczyć sprzęt wodny tj. (żaglówkę, kajak, deskę surfingową czy łódź motorową) oraz kąpać się na strzeżonym kąpielisku. Jezioro Kunickie jest również atrakcyjnym łowiskiem dla wędkarzy, a na jego wschodnich brzegach nie brak spokojnych i zacisznych stanowisk dla amatorów.

Przez teren gminy prowadzą popularne szlaki turystyczne piesze i rowerowe:

1. Szlak Tatarski.

Długość trasy wynosi 22 km. Szlak wiedzie przez Prochowice -Szczedrzykowice – Grzybiany - Legnickie Pole.

2. Szlak Cystersów.

Wytyczony został z inicjatywy Rady Europy w celu popularyzacji znaczenia i roli kulturowej spuścizny zakonu cystersów na obszarze całej Europy. Odcinek tego szlaku na terenie gminy Kunice wyznaczony jest przez miejscowości Golanka Górna - Spalona - Kunice. Długość całej trasy to 44,2 km.

3. Szlak dookoła Legnicy.

Jest trasą spacerową (wyznaczona żółtymi znakami), podzieloną na sześć jednodniowych tras - propozycji wycieczkowych, z których trzy prowadzą przez wioski należące do gminy Kunice.

4. Szlak Klasztorny.

Szlak rowerowy, którego długość wynosi 41 km.

5. Szlak Rowerowy Pojezierzy.

Długość trasy wynosi 18 km. Szlak wiedzie przez Grzybiany, Kunice, Dobrzejów, Miłogostowice, Raszkówka.

6. Szlak Via Regia (św. Jakuba)

Stawy, fot. Lucjan Zawadzki

Gmina Kunice to miejsce, które łączy w sobie bogatą historię, piękno przyrody i liczne atrakcje turystyczne, czyniąc je idealnym celem na wypoczynek i rekreację.

Stawy Kunickie, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

Gmina Lubin położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, zajmującego południowo - zachodnią część kraju. Obszar gminy stanowi jeden z najcieplejszych regionów klimatycznych Polski pozostając pod wpływem Oceanu Atlantyckiego, co sprawia, że okres wegetacyjny trwa około 31 tygodni, stwarzając doskonałe warunki dla rolnictwa.

Gmina Lubin.

Posiada charakter rolniczo-przemysłowy. Podstawową funkcją rozwoju gminy jest rolnictwo oraz działalność produkcyjno-usługowa, a w tym eksploatacja surowców naturalnych tj. miedź. W północnej części gminy znajdują się złoża rudy miedzi, a w południowo- wschodniej węgiel brunatny. Gmina Lubin wyróżnia się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi, znajdują się tu m. in. obszar Natura 2000 Źródlika koło Zimnej Wody, rezerwat przyrody, czy obszar chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”.

Pałac w Szklarach Górnych, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

Informacje o gminie:

1. Powierzchnia gminy wynosi 29,015 ha z tego 53% (15,378 ha) stanowią użytki rolne; 39,5% (11,458 ha) grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione; 6,4% (1,854 ha) - grunty zabudowane i zurbanizowane; 0,6%, nieużytki; 0,2% grunty pod wodami; 0,3% tereny różne.

2. W granicach administracyjnych gminy znajduje się 31 sołectw.

Atrakcyjne położenie wokół dużej jednostki miejskiej, miasta Lubina, a także w pobliżu Legnicy, dominacja małych i średnich jednostek osadniczych na terenie gminy oraz stosunkowo liczne obszary leśne powoduje, że główną funkcją gminy pozostanie rolnictwo, zaś funkcjami uzupełniającymi są: mieszkalnictwo, usługi, produkcja, przetwórstwo rolne oraz turystyka i rekreacja.

Herb gminy Lubin.

Gmina Lubin posiada bogaty pod względem wartości kulturowych i przyrodniczych krajobraz, z dużym nasyceniem obiektami zabytkowymi. Do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych z obszaru Gminy Lubin wpisanych zostało łącznie ponad 75 zespołów i obiektów.

Przedmiotem ochrony są zespoły sakralne (kościół) wraz z otaczającymi je cmentarzami oraz zespoły porzeczne, w tym pałace, parki oraz zabudowy folwarczne. Szczególnie cenne dla gminy są okazałe założenia rezydencjonalne: w Szklarach Górnych, Krzeczynie Małym Krzeczynie Wielkim, Księginicach, Siedlcach, Liścu i Chrótniku z odbudowanym współcześnie pałacem. Obiekty pałacowe pozostają w rękach prywatnych i nie ma możliwości ich zwiedzenia. Niezwykle cenne w krajobrazie gminy są założenia parkowe i ogrodowe związane w przeszłości z siedzibami szlacheckimi. W obszarze gminy zachowane są liczne, wysokiej klasy artystycznej budowle sakralne wraz z cennym, wysokiej klasy artystycznej wyposażeniem. Wśród chronionych wpisem do rejestru zabytków obiektów sakralnych większość wzmiankowana była już w XIII w., jednak zachowane do dzisiaj kościoły powstały w wiekach późniejszych. Są to w przeważającej części skromne, jednonawowe świątynie z wieżami, o bryle jeszcze gotyckiej, noszące ślady licznych, późniejszych przebudów. Są to otoczone cmentarzami świątynie w Chrótniku, Czerńcu, Gogołowicach, Gorzycy, Miłoradzie, Oborze, Osieku, Pieszkowie, Siedlcach, Szklarach Górnych i Zimnej Wodzie. Na uwagę zasługują także późnobarokowe budowle – katolicki kościół w Zimnej Wodzie i ewangelicki w Czerńcu oraz kościół w Raszowej. Na wyróżnienie zasługują ponadto drewniane dzwonnice w Czerńcu, Dąbrowie Górnej i Siedlcach.

Od roku 2018 w siedzibie Urzędu Gminy w Lubinie udostępniana jest zwiedzającym stała ekspozycja historyczna - wystawa przedmiotów i pamiątek przekazanych przez mieszkańców gminy Lubin, dzięki której zwiedzający zanurzyć się mogą w historii opowiedzianej przez dawne i współczesne przedmioty.

Zgromadzone eksponaty pozwalają poznać historię setek ludzi, podróżujących w wagonach towarowych razem z inwentarzem, a czasem z jedną podręczną walizką, ludzi, którzy przybyli tuż po wojnie na Ziemię Odzyskaną i stworzyli na terenie naszej gminy swoją historię.

Wystawa ta stała się wizytówką gminy w regionie. Bogactwo zgromadzonych eksponatów sprawia, iż obecna lokalizacja wystawy w Urzędzie Gminy w Lubinie uniemożliwia ich pełną prezentację.

Wskazane jest przygotowanie innego – większego obiektu, mogącego w należyty sposób zaprezentować dziedzictwo naszych przodków, obiektu, który jednocześnie mógłby pełnić funkcję centrum wystawienniczego i kulturalno – oświatowego nie tylko naszej gminy, ale i całego regionu.

Kościół w Obozrze, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

Kościół filialny w Pieszkowie, źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

1. Kościół filialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Raszowej.

Świątynia została wzniesiona prawdopodobnie w XV wieku na zrębach jakiegoś wcześniejszego założenia sakralnego, przy którym już od 1362 roku istniał miejscowy cmentarz. W XVI wieku budynek został przejęty przez ewangelików. W drugiej połowie XVIII stulecia obiekt został poddany gruntownej przebudowie. Jest to murowana, kamiennie-ceglana budowla wzniesiona na założeniu gotyckim o rzucie prostokątnym. Jednonawowy obiekt jest zorientowany, z zakrystią i kruchtą pod prostokątną wieżą. Dachy świątyni są dwuspadowe, kryte dachówką ceramiczną. Otwory okienne są o wykroju ostrołukowym. Podobny wykrój mają dwa ceglane portale uskokowe. Wnętrze świątyni w części nawowej przykryte jest drewnianym stropem wspartym na jednym drewnianym, profilowanym słupie. Większość wyposażenia świątyni spłonęła w pożarze, jaki miał miejsce w 1969 roku. W prezbiterium zachowała się wnęka na sakramentarium (szafa na sprzęty liturgiczne), a w zakrystii kuta w żelazie, późnogotycka krata. W ścianach świątyni przetrwały liczne epitafia z XVI, XVII i XVIII wieku, spośród których wyróżnia się podwójny kamienny nagrobek figuralny Bus wojów z drugiej połowy XVI wieku.

2. Kościół parafialny Prawosławny pw. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy.

Kościół wzmiankowany był w 1399 roku. W rękach katolików pozostawał do roku 1524, kiedy to został przejęty przez ewangelików i w ich posiadaniu był do 1945 roku. Za zgodą starostwa, latem 1947 roku, podniszczony i zdewastowany obiekt został zajęty przez księdza Jana Lewiarza, który zaczął tu organizować parafię prawosławną. Od tego momentu świątynia pełni funkcję prawosławnego kościoła parafialnego również dla mieszkańców sąsiednich wsi: Lisiec, Wiercień i Bukowna. Obecnie jest to zorientowana budowla gotycka, wzniesiona na rzucie prostokątnym z wyodrębnionym, nieco węższym i wydłużonym, prostokątnym prezbiterium. Cała świątynia wzmocniona jest licznymi przyporami. Od strony północnej do prezbiterium dobudowana jest prostokątna zakrystia, a od strony zachodniej, także prostokątna, obszerna kruchta. Okna części nawowej i prezbiterium są o wykroju pełnym, zaś w zakrystii mają wykrój odcinkowy. Zachodni szczyt nawy zwieńczony jest, prostokątną sygnaturką, pełniącą funkcję dzwonnicy. W okresie powojennym świątynia była kilkakrotnie remontowana i odnawiana. Ostatni remont kapitalny cerkwi przeprowadzono w latach 1994 – 1997. Odnowiono wówczas m.in. wspaniały ikonostas. W 2001 roku wnętrza świątyni ozdobiono pięknymi freskami, wykonanymi przez Jarosława Wiszenkę. Cerkiew otoczona jest starym, zabytkowym cmentarzem, którego początki sięgają XIV wieku.

3. Kościół pw. Trójcy Świętej.

Kościół został wzniesiony w latach 1794-1797 z fundacji klasztoru benedyktynów z Legnickiego Pola, którzy mieli wówczas w Zimnej Wodzie swoje dobra. Jest to orientowana, późnobarokowa budowla jednonawowa z krótkim, wyodrębnionym prezbiterium oraz nieznacznie wysuniętą, przed fasadę zachodnią, wieżą. Fasady świątyni dzielone są płaskimi, wąskimi pilastrami wykończonymi od strony zachodniej interesującymi głowicami. Kościół posiada cztery barokowe portale wykonane z piaskowca. Okna mają wykrój koszowy i pełny. Dekoracyjne spływy fasady zachodniej wykończone są kamiennymi wazonami. Masywna, dzielona kilkoma gzymsami wieża przykryta jest kopulastym, blaszanym hełmem zwieńczonym okazałym, metalowym krzyżem. Całą świątynię nakrywają wysokie, dwuspadowe dachy ceramiczne. Barokowe wyposażenie wnętrza pochodzi z okresu budowy świątyni w końcu XVIII wieku. W ścianach kościoła zachowało się szereg płyt nagrobnych z końca XVIII wieku.

4. Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła.

Obecny kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Szklarach Górnych wzniesiony został z kamienia i cegły przed rokiem 1331. W dokumencie z 17 kwietnia 1331 r., wystawionym wówczas przez księcia Jana Ścinawskiego na okoliczność darowania przez niego na rzecz Hansa von und zu Dohna 10 mórg ziemi w Szklarach Górnych znalazł się także zapis o przekazaniu temuż patronatu nad tutejszym kościołem. Gruntownej przebudowie i rozbudowie świątyni poddano w 1516 roku za sprawą ówczesnych właścicieli szklarskich dóbr, rodziny von Glaubitz. Z tego też okresu pochodzi wystawiony w części nawowej kościoła, dzwon ufundowany właśnie przez rodzinę von Glaubitz. W 1524 roku świątynię przejęli ewangelicy i w ich posiadaniu pozostawała ona do roku 1654, kiedy to w dniu 1 maja wypędzono ewangelickiego pastora.

5. Kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła.

O budowie w osadzie katolickiej kaplicy mówi dokument lokujący wieś Siedlce na prawie magdeburskim. Został on wystawiony przez księcia głogowskiego, Konrada II Garbatego w dniu 23 listopada 1257 roku. W niespełna sto lat później, w roku 1335, w miejscu kaplicy rozpoczęto budowę murowanego z kamienia i cegły kościoła, który w 1372 roku przebudowano i poświęcono Najświętszej Marii Pannie oraz św. Janowi. Świątynia była wielokrotnie przebudowywana w 1534 roku, XVIII i XIX wieku. Obecnie jest to gotycka budowla orientowana, jednonawowa, z wyodrębnionym, prostokątnym prezbiterium nakrytym trójdzielnym sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Nad nawą znajduje się drewniany późnorennesansowy strop kasetonowy z około 1618 roku. Jego kompozycja tworzy sześć oktagonów (ośmioboków) wyznaczonych szerokimi listwami pomalowanymi na kolor niebieski, które na złączach są zdobione ornamentami w kolorze złota. Zachodzące na siebie oktagony wyodrębniają pola w kształcie kwadratów i leżących sześcioboków. W nich umieszczone są malowidła przedstawiające sceny biblijne opisane w Księdze Rodzaju (Genesis). Na ukosie (fascie) łączącym ściany z sufitem znajduje się sześć szlacheckich kartuszy herbowych z herbami rodowymi: von Berg, von Glaubitz, von Schkopp, von Sack, von Kittlitz oraz von Maltitz.

6. Kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej.

Pierwsza oficjalna wzmianka o istniejącym kościele pochodzi z 1335 roku. Obecna bryła świątyni składa się z dwóch członów, pochodzących z różnych okresów. Najstarszym elementem jest XV – wieczna wieża, drugi to korpus nawowy, który został wybudowany w miejscu starszego obiektu w XVIII stuleciu. W XIX wieku przeprowadzono restaurację świątyni. Obecnie jest to zorientowana budowla, wzniesiona na założeniach wcześniejszej gotyckiej świątyni. Jest to salowy murowany z cegły i polnego kamienia obiekt o rzucie prostokątnym bez wydzielonego prezbiterium. Świątynia nakryta jest sklepieniem kolebkowym z lunetami, dobudowana do masywnej, kwadratowej, kamiennej wieży, która znajduje się od strony zachodniej. Dwuspadowe dachy kościoła pokryte są dachówką ceramiczną. Otwory okienne części nawowej są o wykroju pełnym, zaś główne wejście do świątyni jest o wykroju ostrołukowym.

7. Kościół parafialny pw. Chrystusa Króla.

Wzmianka o świątyni w Osieku po raz pierwszy pojawiła się w dokumencie z 1250 roku. Obecny gotycko – barokowy kościół został wzniesiony z kamienia i cegły na przełomie XV i XVI wieku. Po pożarze w początkach XVII w. został odbudowany przez ówczesnych właścicieli wsi, rodzinę von Stosch. Następnym poważnym uszkodzeniom obiekt uległ w trakcie działań wojennych, w lutym 1945 roku. Całkowita odbudowa świątyni nastąpiła dopiero w latach 1967 – 1969. Kościół jest jednonawową budowlą zorientowaną o założeniu gotyckim z przyporami. Dwuprzęsłowa nawa zwieńczona jest sklepieniem krzyżowym, do której przylega jednoprzęsłowe, prostokątne prezbiterium. Na osi świątyni od strony zachodniej znajduje się prostokątna, przechodząca w ośmiobok wieża, przykryta stromym, ostro słupowym hełmem. Od strony północnej przylega do niej jednokondygnacyjna przybudówka, zaś do części nawowej kościoła, od południa – prostokątna kruchta. Adaptacji kościoła dokonano w latach 1997-1999.

8. Kościół filialny pw. św. Antoniego.

O istniejącym już w osadzie kościele parafialnym mówi pośrednio dokument z 1361 roku, w którym wymieniany jest proboszcz Jan z Obory. Około 1524 roku świątynia była przebudowana, a w 1614 roku dobudowano kamienną wieżę dzwonnicy. Następnie w 1650 roku od strony wschodniej do prezbiterium dobudowano obszerną salę o konstrukcji szachulcowej. W swojej historii świątynia była w różnym stopniu kilkakrotnie niszczona. Jednak najpoważniejszych zniszczeń obiekt doznał w trakcie działań wojennych w 1945 roku. Świątynię odbudowano dopiero w latach 1968 -1970, rezygnując z odtworzenia XVII- wiecznego kształtu części prezbiterialnej oraz strzelistego, trzykondygnacyjnego hełmu wieży. Obecnie jest to jednonawowa, gotycka budowla zorientowana, wzniesiona z kamienia i cegły na rzucie prostokątnym, z wydzielonym, prostokątnym prezbiterium.

9. Kościół filialny pw. św. Katarzyny.

Z obiektów zabytkowych zachował się jedynie kościół filialny pw. św. Katarzyny. Po raz pierwszy wzmiankowany był w 1289 roku. W miejscu tej pierwszej, zapewne drewnianej świątyni ok. 1390 roku wzniesiono z kamienia i cegły kościół gotycki, który został przebudowany w 1717 roku. Wówczas to, od strony zachodniej do świątyni dobudowano masywną 28 metrową wieżę dzwonnicy zwieńczoną hełmem barokowym z latarnią. Fundatorem dzwonnicy był ówczesny właściciel miejscowych dóbr, Ferdinand von Kanitz. W chwili obecnej jest to jednonawowa budowla zorientowana, wzniesiona na rzucie prostokątnym, z kwadratowym prezbiterium wzmocnionym przyporami. Od strony południowej do części nawowej dobudowana jest prostokątna kruchta, zaś do prezbiterium od strony północnej – zakrystia. Otwory okienne w części nawowej są o wykroju odcinkowym, pozostałe prostokątne.

10. Kościół filialny pw. św. Antoniego Padewskiego.

Świątynia w Niemstowie po raz pierwszy wymieniona została w źródłowych dokumentach w 1376 roku. Obecny kościół filialny p.w. Św. Antoniego został prawdopodobnie wzniesiony pod koniec XVI wieku na wcześniejszych założeniach gotyckich. Obiekt jest zorientowaną budowlą otynkowaną, murowaną z polnego kamienia i cegły. Jest to kościół jednonawowy z wyodrębnionym, dwuprzęsłowym oraz prostokątnym prezbiterium o sklepieniu kolebkowym z lunetami. Całość w narożach wzmocniona jest przyporami. Do prezbiterium od strony południowej przylega czterokondygnacyjna wieża, a od strony północnej zakrystia, przykryta dachem pulpitowym. Dachy części nawowej i prezbiterium są dwuspadowe, ograniczone szczytami architektonicznymi. Wewnątrz świątyni zachowało się wspaniałe, przyściennie, gotyckie sakramentarium (tabernakulum), wykonane z piaskowca oraz szereg renesansowych i barokowych płyt nagrobnych. Wyróżniają się z nich całopostaciowe nagrobki figuralne w zbrojach i ubiorach kobiecych z XVI i XVII w. Natomiast z barokowego wystroju kościoła na uwagę zasługują: wspaniałe dekorowany ołtarz główny z początków XVIII w., ambona z II połowy XVII w., prospekt organowy wraz z malowaną emporą z XVIII w.

Więcej informacji o tych i pozostałych obiektach sakralnych oraz pałacach można wyszukać na stronie internetowej Gminy Lubin, gdzie w zakładce "Dla turystów" opisano te obiekty.

Na terenie Gminy Lubin znajdują się cenne tereny pod względem przyrodniczym, są to m. in.:

1. Obszar Natura 2000.

Źródłiska koło Zimnej Wody - Obszar obejmuje teren istniejącego rezerwatu "Zimna Woda" oraz jego otoczenie. Położony jest w Nadleśnictwie Legnica na terenie gminy Lubin, we wschodniej części Wysoczyzny Lubińskiej (mezoregionu wchodzącego w skład Niziny śląsko-łżyckiej). Obszar obejmuje najlepiej zachowany kompleks żyznych, wielogatunkowych lasów liściastych (łęgowych i grądowych) w gminie Lubin i Nadleśnictwie Legnica. Lasy tego obszaru wyróżnia duża liczba okazałych, starych, dziuplastych, żywych lub zamierających drzew (głównie dębów szypułkowych i jesionów wyniosłych), które stanowią siedlisko dla licznej populacji chrząszcza - pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Godny odnotowania jest także fakt występowania pachnicy w warunkach zbliżonych do naturalnych, w naturalnych, dojrzałych drzewostanach liściastych.

2. Obszar Chronionego Krajobrazu - Dolina Czarnej Wody.

Teren obejmuje środkową część zlewni rzeki Czarnej Wody. Obszar ten w dużej mierze pokryty jest kompleksami lasu mieszanego. Dominujące są tereny płaskie, w których rozwinął się złożony system hydrograficzny wód powierzchniowych z główną rzeką Czarną Wodą i jej dopływami, z dużą ilością małych potoków, kanałów i rowów odwadniających. Powoduje to, że tereny te są często podmokłe i zabagnione. Teren obejmuje część gminy Chocianów, Chojnów, Lubin, obejmujący środkową część zlewni rzeki Czarnej Wody

3. Rezerwat przyrody - „Zimna Woda”.

Utworzony został w 1987 r. i zajmuje powierzchnię 60,34 ha. Jest to wysunięty najbardziej na wschód fragment Borów Dolnośląskich. Ochroną objęte są tu lasy grądowe i dąbrowy, z licznymi drzewami pomnikowymi oraz stanowiska wielu gatunków górskich roślin zaaklimatyzowanych na stanowiskach niżowych (np. wawrzynek wilczełyko).

Fot. Krzysztof Sztaba

Pomniki przyrody – jest ich na terenie gminy²³ i zlokalizowane są głównie w parkach podworskich.

Szlaki turystyczne.

Szlaki są jedną z form popularyzowania i udostępniania dziedzictwa kulturowego jak i zasobów przyrodniczych, wytyczane w celu ułatwienia turystom dotarcia do najciekawszych miejsc i obiektów.

Przez gminę Lubin wiodą następujące szlaki:

Szlak św. Jakuba.

Odcinek paneuropejskiej Drogi św. Jakuba, średniowiecznej drogi pielgrzymkowej z Europy Wschodniej do Santiago de Compostela w Hiszpanii. Szlak oznaczony jest znakiem muszli a odcinek biegnący przez powiat lubiński nosi nazwę. Miedzianej Drogi Św. Jakuba). Na trasie szlaku znajdują się miejscowości z gminy Lubin: Siedlce, Czerniec, Krzczyn Wielki, Gorzyca. Szlak oznaczony jest znakiem muszli.

Lokalne szlaki piesze:

1. Szlak polskiej miedzi (niebieski).

Złotoryja – Legnica – Chróstnik – Lubin – Grzybowa Góra – Rynarcice – Polkowice – Grodowiec – Głogów.

2. Szlak zabytków (żółty).

Lubiąż – Prochowice – Miłoradzice – Pieszków – Osiek – Lubin – Krzeczyn Mały – Przemków

3. Szlak leśny (zielony).

Bolesławiec – Chocianów – Lisiec – Krzeczyn Wielki – Lubin – Składowice – Toszowice – Stara Rudna – Rozłogi – Miłogoszcz – Górki – Chobienia.

Lokalne szlaki rowerowe:

1. Szlak czerwony.

Krzyżowa – Ręszów – Siedlce – Czerniec – Lubin – Gola – Rynarcice – Polkowice.

2. Szlak niebieski (dookoła Lubina).

Obora – Brunów – Gorzyca – Bolanów – Chróstnik – Gorzelin – Pieszków – Niemstów – Czerniec – Siedlce – Dąbrowa Górna – Ustronie – Składowice – Zalesie – Koźlice – Gola,

3. Szlak zielony.

Raszówka – Gorzelin – Lubin – Obora.

Fot. Krzysztof Sztaba

Ścieżki edukacyjne:

1. Ścieżka przyrodnicza „Gogołowice”.

Jej tematem jest środowisko przyrodnicze wsi: ogródki przydomowe, zieleń przydrożna, zieleń przykościelna i związana z wiejskim stawem.

2. Ścieżki przyrodniczo- kulturowe.

Znajdują się w parkach zabytkowych w Gorzelinie, Miłoradzicach, Raszowej, Siedlcach oraz w Niemstowie i prowadzą do miejsc ciekawych historycznie i kulturowo, a ich przebieg można odczytać z tablic informacyjnych zawierających informacje zarówno historyczne jak i przyrodnicze.

Na terenie gminy Lubin można zagrać w 6 gier terenowych (questów).

- Tropami Historii w Szklarach Górnych,
- O tryptyku z kościoła w Osieku i innych perełkach,
- Dawne dzieje Chrótnika,
- Historyczne zakątki Krzeczyna Wielkiego,
- Tajemnice Książęcego Uroczyska w Niemstowie,
- Opowieść o wodzie w Zimnej Wodzie.

Wszystkie questy na terenie Gminy Lubin przedstawiają zabytki lub historyczne miejsca związane z dziejami miejscowości i są dostępne w wersji papierowej, w bezpłatnej aplikacji mobilnej Questy Wyprawy Odkrywców lub na stronie Gminy Lubin, w zakładce „Dla turystów” – „Gry terenowe”. Cieszą się one dużym zainteresowaniem uczestników, przede wszystkim pozwalają na poznanie nie tylko walorów krajoznawczych ale również historii gminy Lubin.

Śladami lokalnych wydarzeń kulinarnych i artystycznych w gminie Lubin.

W kulinarną podróż śladami dawnych i nowych smaków oraz regionalnych potraw po mapie gminy Lubin zabierają nas koła gospodyń i miłośnicy gotowania z różnych miejscowości. Najważniejsza impreza kulinarna w gminie Lubin, Festiwal Kapusty i Pieroga odbywający się co roku we wrześniu w Księginicach, to jedno z największych regionalnych wydarzeń wpisanych do Kalendarza Imprez kulinarnych Dolnego Śląska, publikowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kapuściano-pierogowe wariacje pieczołowicie przygotowują lokalne koła gospodyń, co roku zaskakując nowymi przepisami. Festiwalowi towarzyszą warsztaty lepienia pierogów, degustacja przygotowanych potraw, konkursy kulinarne, muzyka folkowa oraz wystawy rękodzieła. Podejmowane są działania promujące produkty rolne i wyroby regionalne oraz metody ich produkcji, Podczas imprezy na dużej scenie odbywają się liczne koncerty, a integracja mieszkańców Gminy Lubin zawsze trwa do późnych godzin wieczornych.

Wrzosa, fot. Karolina Siodła

Noc Świętojańska.

To jedno z największych wydarzeń artystycznych, które na stałe wpisało się w kalendarz imprez kulturalnych Gminy Lubin. Odbywająca się od wielu lat w malowniczej wsi Bukowna impreza stwarza możliwość wspólnego spotkania i potwierdza potrzebę kultywowania pięknej tradycji słowiańskiego święta. Kolorytu imprezie dodaje korowód pojazdów uczestniczących w konkursie „Przejazd na Byle Czym”, prezentacje lokalnych twórców, plener malarski i warsztaty artystyczne. W klimat słowiańskich tradycji przenosi nas obozowisko wojów, w którym można podglądać rekonstrukcję dawnego rzemiosła, sztuk walki i posmakować słowiańskiej kuchni. Imprezie towarzyszą koncerty, konkursy tematyczne, tańce integracyjne, puszczanie wianków rzeką Czarna Woda i taniec ognia. Na terenie gminy Lubin można zagrać w 6 gier terenowych (questów).

Gmina Miłkowice położona jest na Równinie Legnickiej, w środkowej części województwa dolnośląskiego, w południowo zachodniej części Polski, między Legnicą i Chojnowem. Gmina Miłkowice jest gminą wiejską, wchodzącą w skład powiatu legnickiego.

Miejscowości znajdujące się na terenie gminy datowane są już w XIII wieku i były wówczas własnością rycerzy Księstwa Legnickiego. Gmina Miłkowice, położona w województwie dolnośląskim, posiada bogatą historię sięgającą średniowiecza. Przez wieki była świadkiem wielu wydarzeń historycznych, w tym wojen i zmieniających się granic politycznych. W XVIII i XIX wieku obszar ten przeszedł intensywną industrializację, co miało znaczący wpływ na rozwój lokalnej infrastruktury i gospodarki.

Informacje o gminie:

1. Powierzchnia gminy wynosi 86,4 km² (w tym użytki rolne: 72%, użytki leśne: 11%, pozostałe: 17%).
2. Na terenie gminy występują gleby dobrych i bardzo dobrych klas bonitacyjnych. Aż 85% gruntów stanowią gleby klas I-IV.
3. Wysoka jakość gleb w południowej części gminy i sprzyjające warunki klimatyczne przesądziły o jej rolniczym charakterze. Mieszkańcy gminy specjalizują się w hodowli trzody chlewnej, uprawie zbóż i warzyw.

Gmina Miłkowice, źródło: archiwum Gminy Miłkowice

Herb gminy Miłkowice.

Przedstawia tarczę wzoru hiszpańskiego, przedzieloną czerwonym krzyżem na cztery pola. W polu górnym, błękitnym, widnieje stylizowane uskrzydłone koło, symbolizujące związki gminy z kolejnictwem. W polu górnym, zielonym, znajdują się trzy złote kłosa, nawiązujące do miejscowego rolnictwa. Pole dolne, błękitne, przedstawia stylizowany obelisk barwy złotej, reprezentujący Kolumnę Łez znajdującą się w Ulesiu. W polu dolnym, złotym, umieszczono trzy zielone trójlistne koniczyny.

Gmina Miłkowice, źródło: archiwum Gminy Miłkowice

Kościół w Ulesiu, źródło: archiwum Gminy Miłkowice

Na terenie Gminy Miłkowice do czasów dzisiejszych zachowały się cenne pomniki przeszłości, które warto zobaczyć – pałace, kościoły i krzyże pokutne.

1. Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Ulesiu.

To gotycki kościół z 1500 r. początkowo pod wezwaniem św. Mikołaja, a obecnie Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Ulesiu. Korpus świątyni ma nawowy układ bazyliki. Prostokątne, jednonawowe prezbiterium przykryto krzyżowym sklepieniem. Najstarszym zachowanym zabytkiem jest szesnastowieczna chrzcielnica oraz młodsze o ponad sto lat: ambona i ołtarz. Ozdobą kościoła są osiemnastowieczne organy barokowe.

2. Kościół w Studnicy (niem. Steudnitz).

Wzmiankowany był już w 1305 roku. Został on spalony w 1813 roku przez wojska napoleońskie. Obecny, klasycystyczny kościół filialny pw. Matki Bożej Ostrobramskiej i św. Kazimierza powstał w 1817 roku, w wyniku gruntownej odbudowy zgliszczy poprzedniej świątyni. Wówczas to do średniowiecznej, oskarpowanej masywnej wieży i barokowych kaplic z 1690 roku dobudowano obszerną salową nawę główną z emporami. We wspomnianych dwóch barokowych kaplicach zachowały się kamienne sarkofagi z początków XVIII wieku oraz fragmenty polichromii. Remont konstrukcji i wieży dachowej wraz z wymianą pokrycia dachowego dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Teren kościoła, na którym znajdował się niegdyś cmentarz, otoczony jest kamienno-ceglanym murem z XIV wieku. W 1813 roku stanowił on linię obrony dla pruskich wojsk feldmarszałka Bluchera. Na jego wewnętrznej stronie muru zachowało się kilka tablic nagrobnych, a na południowej ścianie kościoła trzy epitafia.

Jedna z kapliczek i 6 krzyży znajduje się w murze cmentarnym, druga kapliczka i krzyż przy drodze do Legnicy, ostatni krzyż przy drodze do Miłkowic.

Ciekawostką historyczną jest mało znany epizod z czasów średniowiecza, tzw. „Bitwa pod Studnicą”, która rozegrała się w 1220 roku. Jej przyczyną był bunt górników pracujących przy wydobywaniu złota.

3. Pałac w Jakuszowie.

Pałac pochodzi z przełomu XIX i XX wieku. Po II wojnie światowej zaadaptowany na biura utworzonego tam PGR i mieszkania dla jego pracowników oraz przedszkole.

4. Krzyże pokutne.

Na terenie gminy Miłkowice nie zachowało się, niestety, zbyt wiele zabytków architektonicznych, choć historia tych ziem sięga czasów przedchrześcijańskich. Do nielicznych należą ruiny wczesnośredniowiecznego grodziszcz w Dobrzejowie oraz nie spotykane w innych częściach Polski kamienne krzyże pokutne. Przy trasie Miłkowice-Legnica zachowało ich się aż dziesięć. Wszystkie pochodzą ze średniowiecza, a wystawiane były przez skruszonych winowajców w miejscach popełnienia zbrodni.

5. Figura Św. Jan Nepomucena.

Pątnówek- Rzeźba św. Jana Nepomucena stojąca na rozdrożu w Pątnówku pochodzi z drugiej połowy XVIII wieku. Wykonana została z polichromowanego piaskowca w 2010 roku została wpisana do rejestru zabytków powiatu legnickiego. Św. Jan Nepomucen urodził się w Pomuku (Nepomuk) koło Pragi. Został uznany świętym w 1729 r. Będąc spowiednikiem królowej Zofii, mimo tortur nie wyjawiał tajemnicy spowiedzi królowi czeskiemu Wacławowi IV, który podejrzewał żonę o niewierność. Za nieujawnienie tajemnicy spowiedzi król polecił utopić go w Wełtawie. Św. Jan Nepomucen był patronem mostów, przepraw, opiekunem życia rodzinnego, orędownikiem dobrej spowiedzi, sławy i honoru.

Kolumna Łez w Ulesiu, źródło: archiwum Gminy Miłkowie

Kolumna Łez.

Największą ciekawostką gminy jest Kolumna Łez. Piaskowcowy obelisk znajduje się w Ulesiu, przy wjeździe do wsi od strony Lipiec. Monument został wystawiony przez legnicko-brzeskiego księcia Jerzego III w 1664 roku. Miał uwiecznić pożegnanie monarchy z córką Dorotą Elżbietą, która odjeżdżała z dworu ojca do męża w Niemczech. Do dziś zachowały się geometryczne dekoracje reliefowe na obelisku.

6. Figura Św. Jan Nepomucena – Pątnówek.

Rzeźba św. Jana Nepomucena stojąca na rozdrożu w Pątnówku pochodzi z drugiej połowy XVIII wieku. Wykonana została z polichromowanego piaskowca w 2010 roku została wpisana do rejestru zabytków powiatu legnickiego.

Św. Jan Nepomucen urodził się w Pomuku (Nepomuk) koło Pragi. Został uznany świętym w 1729 r.

Będąc spowiednikiem królowej Zofii, mimo tortur nie wyjawiał tajemnicy spowiedzi królowi czeskiemu Wacławowi IV, który podejrzewał żonę o niewierność. Za nieujawnienie tajemnicy spowiedzi król polecił utopić go w Wełtawie. Św. Jan Nepomucen był patronem mostów, przepraw, opiekunem życia rodzinnego, orędownikiem dobrej spowiedzi, sławy i honoru. Obecnie uznawany za patrona rodzin i ratowników. Proszono go również o obronę przed obmową, zniesławieniem i pomówieniem. Według tradycji ludowej był świętym, który chronił pola i zasiewy przed powodzią, ale również i suszą. Dlatego figury Jana Nepomucena można spotkać jeszcze dzisiaj przy drogach w sąsiedztwie mostów, rzek, ale również na placach publicznych i kościelnych oraz na skrzyżowaniach dróg, jak w Pątnówku. Rzeźba św. Jana Nepomucena stojąca na rozdrożu w Pątnówku pochodzi z drugiej połowy XVIII wieku. Wykonana została z polichromowanego piaskowca w 2010 roku została wpisana do rejestru zabytków powiatu legnickiego.

7. Dworzec kolejowy w Miłkowicach.

Zasługuje na uwagę ze względu na architekturę. Stacja w Miłkowicach powstała w ramach budowy w latach 1844–1847 magistrali kolejowej Wrocław – Berlin, należącej do Kolei Dolnośląsko–Marchijskiej. Uruchomienie odcinka linii kolejowej z Legnicy do Bolesławca nastąpiło 1 października 1845 roku. Po przejściu przez państwo pruskie Kolei Dolnośląsko–Marchijskiej wybudowano nowy odcinek magistrali przez Bory Dolnośląskie, skracający odległość i czas przejazdu między Wrocławiem a Berlinem. Linie uruchomiono 15 maja 1875 roku. Z Miłkowic uczyniono stację węzłową. Z tego okresu pochodzi budynek dworca kolejowego. W ramach programu modernizacji na przełomie lat 20. i 30. XX w. stacji kolejowych Deutsche Reichsbahn stacja w Miłkowicach została zmodernizowana i rozbudowana. W październiku 1925 roku do stacji włączono nowo wybudowaną kolejową towarową obwodnicę Legnicy. Przed II wojną światową władze hitlerowskie rozbudowały węzeł kolejowy w celach militarnych. Powstało osiedle pracowników kolei. W Miłkowicach powstała druga co do wielkości w prowincji śląskiej towarowa stacja rozrządowa, a na kolei znalazło pracę wielu mieszkańców miejscowości. W drugiej połowie lat 30. XX wieku wzniesiono lokomotywnię przeznaczoną na elektrowozownię, ale planowana elektryfikacja magistrali berlińskiej nie doszła wówczas do skutku.

Kościół w Studnicy, źródło: archiwum Gminy Miłkowice

Na terenie gminy znajdują się cenne obszary przyrodnicze: Obszar Chronionego Krajobrazu oraz użytek ekologiczny.

1. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”.

To teren o powierzchni 5,165 ha zajmujący część gminy Chojnów i Miłkowice, obejmujący środkową część zlewni rzeki Czarnej Wody.

2. Użytek ekologiczny „Torfowisko Miłkowice”.

Torfowisko położone jest w okolicach Miłkowic, ma powierzchnię 1,67 ha, śródpolne jeziorko otoczone szeroką strefą trzciny i lasu olchowego. Ze względu na małe zacienienie lustro wody, występuje dużo grążela żółtego, a także rzęsa wodna, rzęsa trójrowkowa, spirodela, pływacz zwyczajny, rogatek krótkoszyjkowy, żabiściek pływający. W strefie roślin wynurzonych rosną płatami: oczeret jeziorny, pałka szerokolistna, narecznica błotna i inne gatunki bagienne. Największą powierzchnię zajmuje jednogatunkowy zwarty łąn trzciny.

źródło: Archiwum Gminy Miłkowice

Szlaki turystyczne:

1. Żółty szlak PTTK - „Szlak Dookoła Legnicy”.

Odcinek II Raszków – Kochlice – Głuchowice – Grzymalin – Miłkowice – Jakuszów – Jezierzany (12 km).

2. Żółty szlak PTTK - Szlak Dookoła Legnicy.

Odcinek III Jezierzany- Ulesie- Lipce- Czerwony Kościół- Pawłowice Małe (9 km).

źródło: Archiwum Gminy Miłkowice

Gmina Przemków leży w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie polkowickim, przy drodze krajowej nr 12, granicząc z województwem lubuskim.

Obszar ten zasługuje na uwagę ze względu na malownicze położenie na północnym skraju Borów Dolnośląskich, w pobliżu silnie uprzemysłowionego Zagłębia Miedziowego i dużych zakładów Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Z uwagi na malownicze usytuowanie, otaczający krajobraz, bogate zasoby leśne oraz wysoki poziom czystości środowiska, cały obszar gminy został objęty ochroną Przemkowskiego Parku Krajobrazowego.

Gmina Przemków ma bogatą historię sięgającą średniowiecza. Przemków, jako miasto, rozwijał się dzięki dogodnemu położeniu oraz działalności handlowej i rzemieślniczej. Na przestrzeni wieków, gmina była świadkiem wielu historycznych wydarzeń, które kształtowały jej tożsamość i kulturę.

Informacje o gminie:

1. Powierzchnia gminy: 108,04 km² (w tym: użytki rolne 44%, lasy 33%, obszary wodne 8%, pozostałe 15%)
2. Obszar chronionego krajobrazu stanowi aż 83,4% powierzchni gminy.

Stawy Przemkowskie, fot. Krzysztof Szustka

Przemków, z bogatą historią, malowniczą przyrodą i licznymi zabytkami, jest miejscem, które warto odwiedzić i odkrywać, oferującym różnorodne atrakcje zarówno dla miłośników historii, jak i przyrody.

Herb miasta Przemków.

Przedstawia biały zamek z pięcioma obronnymi wieżami na błękitnym tle, co symbolizuje obronny charakter miasta i jego historyczne znaczenie jako warownego grodu. Przed wejściem do bramy zamku znajduje się zmodyfikowany herb rodziny von Proskau – czerwony jeleń na złotym tle. Herb ten nawiązuje do rodu, który miał duży wpływ na rozwój miasta i jego historia jest ściśle związana z tą rodziną.

Cerkiew w Przemkowie, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

Gmina Przemków posiada zabytki, które przyciągają turystów i mieszkańców.

1. Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

Został wzniesiony w początkach XV wieku. W latach 1561-1637 był świątynią ewangelicką. W 1719 roku w wyniku pożaru zniszczeniu uległa część kościoła. W latach 1804 i później w 1996-1997 kościół został odrestaurowany. Jego wnętrze ma wystrój barokowo-rokokowy. Przy kościele stoi krzyż pokutny. Począwszy od XIV wieku krzyże pokutne były wznoszone przez zabójców w miejscu, w którym dokonano morderstwa.

2. Cerkiew prawosławna św. Michała Archanioła.

Została wzniesiona w latach 1744-1746 początkowo jako kościół ewangelicki. Po II wojnie światowej świątynię przekazano parafii cerkwi prawosławnej. Aktualny wystrój wnętrza powstał w latach 60-tych i jest unikatowy w skali regionu. Obok cerkwi znajduje się budynek plebanii, zbudowany w 1747 r. jako pastorówka. Jest to najstarszy zachowany budynek mieszkalny w mieście. W pobliżu znajduje się również budynek dawnej szkoły ewangelickiej wzniesiony w 1748 r., a następnie przebudowany w latach 1770 i 1821. Po 1945 r. użytkowany jako szkoła, obecnie opuszczony.

3. Dawny pałacyk myśliwski.

Dawny pałacyk myśliwski to dwukondygnacyjny budynek z początku XX w., obecnie gruntownie odnowiony. Jego atutem jest położenie w zacisznej okolicy. Obecnie mieści się tu Centrum Aktywności Leśna Górka, które organizuje zielone szkoły dla dzieci z terenu całego kraju.

4. Zabytkowy park miejski w Przemkowie.

powstał za czasów księcia Christiana Augusta w II połowie XIX wieku, który przeobraził las otaczający pałac w park, tworząc aleje kasztanowców, budując nowe alejki, dróżki i ścieżki. Kolejny właściciel dóbr przemkowskich, książę Ernest Günter von Schleswig-Holstein wzniósł tam w latach 1896-1897 zamek książęcy. Budowla prezentowała różne style architektoniczne: romański, gotycki i renesansowy z elementami ludowej architektury tyrolskiej. Wewnątrz zamku znajdowało się wiele cennych dzieł sztuki i trofeów myśliwskich. W wyniku działań wojennych zamek popadł w ruinę i został rozebrany w latach 70-tych. Po dawnej świetności zamku zostały tylko dwie rzeźby dwóch lwów, które dawniej stanowiły część głównej bramy wjazdowej do zamku. W pobliżu zamku pod koniec XIX wieku założono cmentarz rodowy. Znajdują się tam kamienne nagrobki książąt z rodu Schleswig-Holstein – właścicieli dóbr przemkowskich od połowy XIX wieku. Nad nim wzniesiona była drewniana kaplicarodowa, spalona po 1945 r. W parku znajduje się również pamiątkowa ławeczka (obecnie fragmenty), zbudowana z okazji jubileuszu zaręczyn księżnej Augusty Wiktorii von Schleswig-Holstein z następcą tronu, a następnie ostatnim niemieckim cesarzem Wilhelmem II.

Gmina Przemków to obszar o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w tym, że ponad 80% jej powierzchni zostało objęte różnymi obszarowymi formami ochrony przyrody. Na obszarze gminy znajdują się obszary objęte następującymi formami ochrony przyrody:

1. Rezerwat przyrody „Stawy Przemkowskie”.

Rezerwat ornitologiczny, utworzony w 1984 r., w jego skład wchodzi stawy rybackie, na których hodowane są głównie gatunki ryb z rodziny karpiowatych oraz występują lasy łęgowe. Na tym obszarze stwierdzono blisko 250 gatunków ptaków, w tym około 150 lęgowych. Rezerwat przyrody stanowi ostoję ptaków o randze europejskiej (występuje tu 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 9 z Polskiej Czerwonej Księgi).

2. Rezerwat przyrody „Łęgi Źródłiskowe koło Przemkowa”.

Rezerwat florystyczny, utworzony w 2002 r. Celem ochrony jest kompleks lasów łęgowych oraz grądów i olsów z dużą ilością źródlisk, wysięków i gęstą siecią strumieni, będących siedliskiem roślin chronionych oraz rzadkich gatunków ptaków.

Kładka na Stawach Przemkowskich, fot. Krzysztof Szustka

3. Przemkowski Park Krajobrazowy.

Łączna powierzchnia Parku zajmuje 22 903,25 ha, a otulina 15 469,53 ha, z czego na Gminę Przemków przypada 11 226 ha. Pod względem powierzchni, Park zajmuje drugie miejsce wśród parków krajobrazowych Dolnego Śląska. Obszar parku jest zróżnicowany krajobrazowo i przestrzennie. Położony jest w obrębie pięciu mezoregionów geograficznych. Północna część Parku obejmuje fragment Równiny Przemkowskiej – szerokiego obniżenia, przez które przepływa rzeka Szprotawa - prawostronny dopływ rzeki Bóbr. Południowa część Parku zajmuje zachodnią część Wysoczyzny Lubińskiej. Jest to zalesiony garb morenowy, pokryty w dużej części wydmami z kulminacją 191 m n.p.m. Południowo-zachodnia część Parku leży w obszarze mezoregionu Borów Dolnośląskich. Obejmuje on płaskie stożki napływowe rzeki Bóbr, częściowo pokryte wydmami i porośnięte borami sosnowymi. Południowo-wschodnią część Parku stanowi fragment Równiny Legnickiej. Jest to płaskodenna dolina rzeczna zajęta przez trwałe użytki zielone oraz bory sosnowe i lasy mieszane, pośród których występują torfowiska.

4. Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 020003.

„Stawy Przemkowskie” zajmuje powierzchnię 4 605,4 ha. w tym na terenie gminy Przemków 1 980,7 ha., stanowi obszar ochrony ptaków, który obejmuje kompleksy stawów, fragmenty jesionowo-olszowych łągów oraz wilgotne łąki z kępami wierzbowych zarośli. Występuje tu co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8-9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: łabędź krzykliwy, gęgawa, podgorzałkai zausznik.

5. Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 020005.

„Bory Dolnośląskie” zajmują powierzchnię 17 2093,4 ha, stanowi jeden z największych kompleksów leśnych Polski. Występują tu zwarte drzewostany sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos zwyczajny i borówka brusznica. Dominującym gatunkiem jest sosna zwyczajna, domieszkowo dąb szypułkowy, brzoza zwyczajna, buk zwyczajny oraz jodła pospolita i świerki. Występuje tu co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik, bocian czarny, cietrzew, dzięcioł zielonosiwy, głuszec, kania czarna, rybitwa czarna, sóweczka, włośnatka, w stosunkowo wysokiej liczebności występuje kania ruda i żuraw. Jest to najważniejsza ostoja bielika, cietrzewia i głuszca w Polsce południowo-zachodniej.

6. Obszar Specjalnej Ochrony Wrzosowisko Przemkowskie.

Położone przy granicy gminy rozległe wrzosowisko na dawnym poligonie przemkowskim otoczone borami sosnowymi. Ponadto występują tu dobrze wykształcone wydmy śródlądowe i piaszczyska z typową dla takich siedlisk roślinnością. Pomimo niewielkiego zróżnicowania siedlisk niewielkiego bogactwa gatunkowego, obszar bardzo istotny dla zachowania suchych wrzosowisk występujących tu w postaci wielkopowierzchniowego płatu i skutecznie chronionych. Bunkry koło Wilkocina stanowią zimowisko nietoperzy - 3 gatunki.

7. Użytek ekologiczny „Przemkowskie Bagno”.

Utworzony w 1993 r. zajmuje powierzchnię 1696,78 ha. Obszar ten stanowi ekosystem z ginącymi gatunkami ptaków wodno-błotnych oraz cennymi zbiorowiskami roślinnymi. Stwierdzono tu występowanie ponad 300 gatunków roślin naczyniowych, m.in. storczyka szerokolistnego i plamistego, goździka pysznego, nasięźrzała pospolitego. Rozległe szuwały trzcinowo-turzycowe oraz zarośla wierzbowe to ostoje żurawia, derkacza, świerszczaka, świergotka łąkowego oraz wąsatki. Na terenie użytku ekologicznego znajduje się kładka dydaktyczna (850 mb), oraz wieża widokowa (14,6 m wysokości), niewątpliwa atrakcja turystyczna, często odwiedzana przez turystów z całego województwa.

Wrzosowiska Przemkowskie, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

8. Pracownia Ceramiki w Ostaszowie.

To centrum twórczości ceramicznej, które łączy tradycję z nowoczesnością, tworząc wyjątkowe dzieła sztuki. Dzięki połączeniu tradycyjnych technik wytwarzania ceramiki z nowoczesnymi trendami, w pracowni powstają wyroby o niepowtarzalnym charakterze i wysokiej jakości. W ofercie pracowni znajdują się zarówno eleganckie naczynia codziennego użytku, jak i artystyczne dzieła ceramiki dekoracyjnej. W Pracowni Ceramiki w Ostaszowie można nie tylko podziwiać gotowe wyroby, ale również wziąć udział w warsztatach ceramicznych. Te kreatywne zajęcia pozwalają uczestnikom odkryć tajniki pracy z gliną, nauczyć się technik formowania i szkliwienia oraz stworzyć własne, unikalne dzieła. Warsztaty są dostosowane do różnych poziomów zaawansowania, zarówno dla początkujących, jak i dla bardziej doświadczonych pasjonatów ceramiki.

9. Gospodarstwo - Świerkowe Zacisze w Jakubowie Lubińskim.

Położone jest w rejonie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego. W gospodarstwie prowadzone są ciekawe edukacyjne warsztaty, których tematyka jest związana z tradycją życia wiejskiego, takie jak: "Jak powstaje masło", "Robimy miotełki", "Domowe wyrabianie i pieczenie ciastek" oraz "Poznajemy nasze zboża". Na terenie gospodarstwa znajduje się skansen maszyn i urządzeń rolniczych oraz sprzętu gospodarstwa domowego.

10. Winnica Alvarium w Ostaszowi.

To miejsce, które łączy w sobie pasję do winogrodnictwa, tradycję oraz innowacyjne podejście do produkcji wina. Wśród oferowanych win znajdują się zarówno klasyczne odmiany, jak i unikalne mieszanki, które zaskakują bogactwem smaków i aromatów. Winnica Alvarium jest również miejscem, które zaprasza do odkrywania świata win na własną rękę. Odwiedzający mają możliwość zwiedzania winnicy i winiarni oraz uczestniczenia w degustacjach wytwarzanych win, uzupełnionych opowieściami o winie i winiarstwie. Możliwe jest również uczestniczenie w warsztatach z zakresu prac w winnicy, a także przy zbiorze i przetwarzaniu owoców.

SZLAKI TURYSTYCZNE

Przez gminę Przemków przebiega około 70 km szlaków turystycznych. Są to szlaki piesze, rowerowe oraz ścieżki przyrodniczo-edukacyjne.

1. Szlak zabytków.

Pieszy, kolor żółty, przebieg: Przemków – Wilkocin – Wysoka– Jakubowo Lubińskie - Pogorzelska – Nowy Dwór, długość szlaku 24 km.

2. Szlak czerwony.

Pieszy, przebieg: Przemków – Piotrowice – dawna wieś Pogorzele – dawna wieś Studzianki – Borówki – Gromadka - Wierzbowa – Pasternik – Chocianów –Przemków, długość szlaku 75 km.

3. Szlak Rowerowy Borowika.

Rowerowy, kolor czerwony, przebieg: Przemków – Piotrowice – Leszno Górne – Wierzbowa, długość szlaku 35 km.

4. Szlak Rowerowy Niebieski.

Przebieg: Przemków – Piotrowice –Borówki - Gromadka - Wierzbowa - Pasternik - Chocianów – Przemków, długość szlaku 71 km.

5. Szlak Rowerowy Żółty.

Przebieg: Przemków –Łężce – Ostaszów – Gaworzyce – Koźlice - Radwanice - Krępa - Ostaszów – Przemków, długość szlaku: 37 km.

Stawy Przemkowskie, fot. Krzysztof Szustka

6. Ścieżka „Stawy Przemkowskie.

Wyprawa do ptasiego raj” - oznakowana jest kolorem niebieskim. Prezentuje ekosystemy wodno-błotne i umożliwia poznanie gospodarczego wykorzystania stawów. Prowadzi nie tylko groblami pomiędzy stawami, ale również po alejach i szpalerach drzew liściastych. Stawy są jedną z najcenniejszych ostoi ptactwa wodno-błotnego na Dolnym Śląsku. Jej długość wynosi ok. 16 km. Wstęp tylko z przewodnikiem.

7. Ścieżka „Lasy okolic Przemkowa”.

Jest oznakowana kolorem zielonym. Umożliwia poznanie ekosystemów lasów liściastych i borów. Niewątpliwą atrakcją ścieżki stanowią śródwydmowe torfowiska oraz krajobraz wydmy śródlądowych z unikalnymi na skalę krajową wrzosowiskami. Wiedzie przez rezerwat „Łęgi źródliskowe koło Przemkowa” w zabytkowym Parku Miejskim w Przemkowie, skąd poprzez bór sosnowy dociera do granic rezerwatu przyrody „Buczyna Piotrowicka” i do dębu „Chrobry” w Piotrowicach. Jest to ponad 750 letni pomnik przyrody, którego rozpiętość korony wynosi około 16 m, wysokość 28 m, a objętość to ok. 90 m³ i jest największa wśród dębów polskich. Od 2020 roku drzewo nie wydaje liści i uznane zostało za martwe.

8. Ruchome Wydmy Śródlądowe.

Tematyka: ekosystemy borów i zimowisko nietoperzy, długość - 6 km.

Przemkowskie pierniki, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

Miodowe pierniczki z Przemkowa.

To wypiek, który łączy w sobie wielowiekową tradycję z niepowtarzalnym smakiem, cenionym przez miłośników słodkich przysmaków. Przemkowskie pierniczki wyróżniają się na tle innych podobnych wypieków głównie dzięki lokalnym miodom, które nadają im wyjątkowy, jedyny w swoim rodzaju aromat. Piękne zdobienia i bogaty smak przyciągają zarówno mieszkańców, jak i turystów, którzy szukają unikalnych, regionalnych przysmaków. Doceniając ich wyjątkowość, miodowe pierniczki z Przemkowa zostały 25 sierpnia 2011 roku wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, co stanowi potwierdzenie ich znaczenia dla polskiego dziedzictwa kulinarnego.

Przemkowskie miody, źródło: archiwum LGD Wrzosowa Kraina

Przemkowskie miody.

To prawdziwy skarb regionu, ceniony zarówno za wyjątkowy smak, jak i za swoje walory zdrowotne. Produkowane w sercu Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, miody te wyróżniają się niepowtarzalną jakością, wynikającą z czystego środowiska oraz bogatej bioróżnorodności okolicznych łąk, lasów i pól, a także bogatą paletą smaków i aromatów, wynikających z różnorodności roślin nektarodajnych występujących na tych terenach. Wśród przemkowskich miódów można znaleźć miody lipowe, akacjowe, wielokwiatowe, gryczane, a także mniej spotykane odmiany, jak miód wrzosowy czy spadziowy.

A L B U M P R Z Y R O D N I C Z Y

Wrzosa
fot. Karolina Siodła

Wrzosa
fot. Karolina Siodła

Lasy
fot. Krzysztof Szustka1

Przemkowski Park Krajobrazowy
fot. Lucjan Zawadzki

Staw wiejski Borowiki
fot. Krzysztof Szustka

Stawy Wrzosowa Kraina
fot. Krzysztof Szustka

Stawy Przemkowskie
fot. Krzysztof Szustka

Pomnik przyrody Dąb Chrobry
fot. Lucjan Zawadzki

Przyroda wydmy
fot. Krzysztof Szustka

Przyroda przemkowskie bagno
fot. Krzysztof Szustka

Ule na wrzosowisku
fot. Krzysztof Szustka

Rzeka Bóbr
fot. Krzysztof Szustka

Staw wiejski Borowiki
fot. Krzysztof Szustka

Przyroda Wrzosowa Kraina
fot. Krzysztof Szustka

Lasy Czarna Woda
fot. Krzysztof Sztaba

Przyroda, droga
fot. Krzysztof Sztaba

Lasy Czarna Woda
fot. Krzysztof Sztaba

Lasy
fot. Krzysztof Sztaba

Zachód słońca
fot. Lucjan Zawada

Przyroda, stawy
fot. Krzysztof Sztaba

Rezerwat Czarne Stawy
fot. Krzysztof Szustka

Przyroda , stawy
fot. Krzysztof Szustka

Czarne Stawy
fot. Krzysztof Sztaba

Stawy Przemkowskie
fot. Krzysztof Szustka

Łuskiewnik różowy
fot. Krzysztof Sztaba

Przyroda
fot. Krzysztof Szustka

Przyroda
fot. Krzysztof Sztaba

Stawy, Lilia wodna
fot. Krzysztof Sztaba

Stawy, lilia wodna
fot. Krzysztof Sztaba

Żarnowiec
fot. Krzysztof Sztaba

Wiatrak
fot. Krzysztof Sztaba

Chojnów
fot. archiwum gminy

Chojnów
fot. archiwum gminy

Chojnów
fot. archiwum gminy

Chojnów
fot. archiwum gminy

Przyroda Wrzosowa Kraina
fot. Krzysztof Szustka

Przyroda Wrzosowa Kraina
fot. Krzysztof Szustka

Biegus rdzawy
fot. Krzysztof Sztaba

Biegus zmienny
fot. Krzysztof Sztaba

Bocian biały
fot. Krzysztof Sztaba

Brzeczka
fot. Krzysztof Sztaba

Kszyki
fot. Krzysztof Sztaba

Kwokacz
fot. Krzysztof Sztaba

Czajka
fot. Krzysztof Sztaba

Dudek
fot. Krzysztof Sztaba

Dymówka
fot. Krzysztof Sztaba

Grubodziób
fot. Krzysztof Sztaba

Kokoszka
fot. Krzysztof Sztaba

Krakwa
fot. Krzysztof Sztaba

Krętogłów
fot. Krzysztof Sztaba

Krwawodziób
fot. Krzysztof Sztaba

Krzyżówka
fot. Krzysztof Sztaba

Kszyk
fot. Krzysztof Sztaba

Lelek
fot. Krzysztof Sztaba

Łęczak
fot. Krzysztof Sztaba

Mazurek
fot. Krzysztof Sztaba

Nocek duży
fot. Krzysztof Sztaba

Perkozek
fot. Krzysztof Sztaba

Piskliwiec
fot. Krzysztof Sztaba

Pliszka cytrynowa
fot. Krzysztof Sztaba

Płaskonos
fot. Krzysztof Sztaba

Pławkonóg szydłodzioby
fot. Krzysztof Sztaba

Podróżniczek
fot. Krzysztof Sztaba

Remiz
fot. Krzysztof Sztaba

Samotnik
fot. Krzysztof Sztaba

Sieweczka obrożna
fot. Krzysztof Sztaba

Słownik rdzawy
fot. Krzysztof Sztaba

Sóweczka
fot. Krzysztof Sztaba

Szpak
fot. Krzysztof Sztaba

Szpak
fot. Krzysztof Sztaba

Trzciniak
fot. Krzysztof Sztaba

Trznadel
fot. Krzysztof Sztaba

Wilki
fot. Krzysztof Sztaba

Wodnik
fot. Krzysztof Sztaba

Wydra
fot. Krzysztof Sztaba

Żołna
fot. Krzysztof Sztaba

Zielonka
fot. Krzysztof Sztaba

Ziemba i Modraszka
fot. Krzysztof Sztaba

Żołna
fot. Krzysztof Sztaba

Cierniówki
fot. Paweł Bugała

Świstun
fot. Paweł Bugała

Dzięcioł czarny
fot. Paweł Bugała

Daniel
fot. Paweł Bugała

Wąsatka
fot. Paweł Bugała

Wiewiórka
fot. Paweł Bugała

Dziwonia
fot. Paweł Bugała

Krzyżówka
fot. Paweł Bugała

Gęgawa
fot. Paweł Bugała

Gęsiówka
fot. Paweł Bugała

Krwawodziób
fot. Paweł Bugała

Krzyżówka
fot. Paweł Bugała

Krzyżówka
fot. Paweł Bugała

Wodnik
fot. Paweł Bugała

Zimorodek
fot. Paweł Bugała

Czapla biała
fot. Paweł Bugała

Borsuk
fot. Paweł Bugała

Sarna
fot. Paweł Bugała

Dzik
fot. Paweł Bugała

Sarna
fot. Paweł Bugała

Tumak
fot. Paweł Bugała

Tumak
fot. Paweł Bugała

Wilk
fot. Paweł Bugała

Wilk
fot. Paweł Bugała

Jeleń
fot. Paweł Bugała

Łozówka
fot. Paweł Bugała

Pomysł i opracowanie:

Stowarzyszenie LGD Wrzosowa Kraina
Ul. Trzebnicka 7a-7b, lok. 4/2
59-10 Chocianów

Opracowanie tekstów:

Barbara Sulma, Karolina Siodła, Weronika Olszak, Anita Świerzko

Zdjęcia:

Krzysztof Sztaba, Paweł Bugała, Krzysztof Szustka, Karolina Siodła oraz archiwum gmin i archiwum Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina

Projekt, skład, łamanie:

RAVENART

Wydawca:

RAVENART

Nakład:

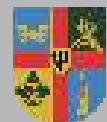
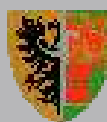
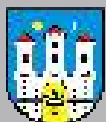
500 sztuk

Wydanie nr 1

2024

ISBN: 978-83-972624-1-6

Album wydano przy współpracy gmin:

NOTATKI

NOTATKI